

UCHWAŁA NR XLVIII/658/10
Rady Miejskiej w Łapach
z dnia 22 stycznia 2010r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Turystyki Gminy Łapy na lata 2010-2015

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203 i Nr 167, poz. 1759, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 1218 oraz z 2008 r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458) Rada Miejska w Łapach uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Strategię Rozwoju Turystyki Gminy Łapy na lata 2010-2015 stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

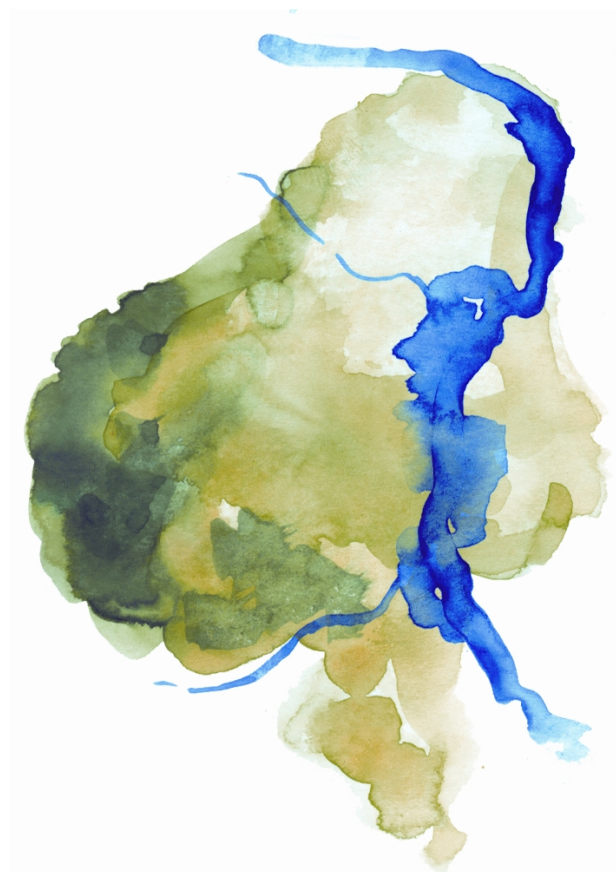
Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Łap.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

STRATEGIA ROZWOJU TURYSTYKI GMINY ŁAPY

SPIS TREŚCI

<u>Analiza szans i zagrożeń w zakresie rozwoju turystyki w Gminie Łapy.....</u>	<u>31</u>
<u>Podsumowanie.....</u>	<u>32</u>
<u>STRATEGIA ROZWOJU TURYSTYKI GMINY ŁAPY.....</u>	<u>33</u>
<u>HARMONOGRAM I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....</u>	<u>36</u>
<u>PODSUMOWANIE.....</u>	<u>42</u>

WSTĘP

Gmina Łapy to obszar niosący w sobie ogromny potencjał turystyczny. Lokalizacja gminy na terenie Polskiej Amazonii, bogactwo tradycji i kultury, jak i dogodne połączenia komunikacyjne to niewątpliwe atuty Łap.

Władze gminy, zdając sobie sprawę ze wspomnianych atutów przywiązują ogromną wagę do rozwoju na terenie Gminy Łapy turystyki oraz podjęcia odpowiednich działań promocyjnych.

Jednakże żadne działanie nie gwarantuje powodzenia, gdy prowadzone jest „na oślep”. By wytyczyć drogę naszym działaniom turystyczno-promocyjnym pracownicy Urzędu Miejskiego w Łapach opracowali niniejszy dokument, który wskazuje priorytety oraz cele turystyczno-promocyjne, jak i wskazuje działania, których realizacja przybliży nas do ich osiągnięcia.

1. RYS OGÓLNY

Gmina Łapy była uważana głównie za gminę przemysłowo - rolniczą, na której przeważają małe gospodarstwa do 5 ha. Gleby w regionie są urodzajne- zaliczają się do IVA i IVB klasy bonitacyjnej (63,9%). W gminie uprawia się zboża i ziemniaki oraz hoduje się bydło

i trzodę chlewną. Na terenie gminy funkcjonowała cukrownia, która skupowała buraki u tutejszych rolników.

Przez wiele lat walory przyrodnicze i kulturowe Gminy Łapy traktowane były drugoplanowo i nie myślano o nich w kontekście rozwoju turystyki, a tym samym w kontekście tworzenia na ich gruncie miejsc pracy. Praktycznie nie prowadzono inwestycji w infrastrukturę typowo turystyczną. Region odwiedzali wyłącznie fascynaci-przyrodnicy, ornitolodzy-zapaleńcy i miłośnicy wędkowania, których przyciągała urokliwa Dolina Górnej Narwi. Nie funkcjonował na terenie gminy Punkt Informacji Turystycznej, ani też żadna placówka turystyczna, która zajmowałaby się także ewidencją ruchu turystycznego.

W ostatnich latach nastąpił jednak zwrot ku turystyce. Niewątpliwy wpływ wywarła na to swego rodzaju „moda” na wczasy w gospodarstwach agroturystycznych, na wsi, a także promowany zdrowy styl życia. Turystyka zaczęła nabierać na znaczeniu i zaczęto ją postrzegać jak sektor rozwojowy, w tym także mający szansę przynosić dochody. Opracowanie oferty turystycznej w oparciu o walory zidentyfikowane na terenie gminy, w tym także zaplanowanie inwestycji turystycznych oraz około turystycznych to główny krok prowadzący do intensyfikacji ruchu turystycznego krajowego i zagranicznego. Związane jest to także z opracowaniem długofalowych działań, które opierają się na dogłębnej analizie możliwości Gminy Łapy, a także szans, jakie obecnie stwarza nam dostępność środków UE.

2. UWARUNKOWANIA ROZWOJU TURYSTYKI W GMINIE ŁAPY

Gmina Łapy o powierzchni 12767 ha leży w południowo - zachodniej części powiatu białostockiego, na Nizinie Północno - podlaskiej, w obrębie trzech regionów: Wysoczyzny Wysoko-Mazowieckiej, Doliny Górnej Narwi i Wysoczyzny Białostockiej. Gmina Łapy położona jest w województwie podlaskim, w północno-wschodniej Polsce. Województwo podlaskie graniczy z trzema województwami: warmińsko-mazurskim, mazowieckim i lubelskim. Od północy graniczy z Litwą, a na wschodzie z Białorusią. Siedzibą gminy jest miasto Łapy, które zamieszkuje 16211 osób. Oprócz funkcji ośrodka administracyjnego Łapy pełnią również rolę ośrodka oświatowego i medycznego także dla sąsiednich gmin. Przez gminę przebiega trasa kolejowa Białystok – Warszawa. Ok. 17 km na północ od Łap, w miejscowości Jeżewo, przebiega droga krajowa nr 8 i trasa europejska E 67 Białystok-Warszawa. W przyszłości ma to być droga ekspresowa S8. Dogodne połączenia komunikacyjne z Warszawą stwarzają możliwości do wykorzystania terenu Gminy Łapy jako terenu wypoczynku sobotnio-niedzielnego i wakacyjnego (urlopowego).

Istotną rolę w rozwoju turystyki odgrywają czynniki społeczne takie, jak: siła nabywcza ludności, czynniki demograficzne, procesy urbanizacyjne i czynniki kulturowe. Na terenie całej Gminy Łapy mieszkają 22832 osoby. Społeczeństwo jest relatywnie młode. Ludność w wieku emerytalnym to 3541 osób. W gminie funkcjonują dwa przedszkola samorządowe, 9 szkół podstawowych, 3 gimnazja i 2 szkoły średnie, a także placówka oświatowa zajmująca się doskonaleniem zawodowym. Szkoły charakteryzują się wysokim poziomem nauczania. Gmina Łapy jest jednorodna pod względem narodowościowym, etnicznym i kulturowym.

W gminie funkcjonuje 1437 podmiotów gospodarczych, z czego 34 należą do publicznego sektora własności, natomiast 1403 do prywatnego. Najważniejszymi zakładami, które decydowały o życiu gospodarczym gminy, czyli Zakłady Naprawcze Taboru Kolejowego S.A. i Cukrownia zostały zlikwidowane. Nadal funkcjonuje Spółdzielnia Mleczarska. Pozostałe przedsiębiorstwa zajmują się głównie handlem i usługami, niewiele jest zakładów

produkcyjnych i gastronomicznych. Dochody ludności należą do najniższych w kraju, co w istotny sposób ogranicza wewnętrzny popyt turystyczny oraz możliwości kształtowania podaży. W ostatnim czasie, po zaprzestaniu produkcji cukru w cukrowni i zlikwidowaniu ZNTK w Łapach, pracę straciło ponad tysiąc mieszkańców gminy. Brak dochodów motywuje do poszukiwania alternatywnych rozwiązań, a w szczególności rozwijania agroturystyki. Średni udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach budżetu gminy wynosi ok. 26%. Aktywizacja gospodarcza, w tym rozwój turystyki wymagać będzie wsparcia środkami zewnętrznymi. Nie bez znaczenia dla rozwoju turystyki jest również fakt, iż została opracowana „Strategia Rozwoju Turystyki i Zagospodarowania Turystycznego Województwa Podlaskiego 2010 roku”. Wśród pięciu strategicznych celów rozwojowych, które powinny się przyczynić się do długotrwałego rozwoju województwa podlaskiego wymieniana jest cel D: „województwo podlaskie obszarem racjonalnego wykorzystania walorów środowiska przyrodniczego oraz wspierania rozwoju turystyki, kultury fizycznej i sportu”. W strategii stwierdza się, że turystyka może być „jedną z głównych lokomotyw rozwojowych” województwa. W tej samej strategii dokonano kategoryzacji atrakcyjności turystycznej gmin i miast województwa podlaskiego przyznając kategorie od I (najwyższa) do III (najniższa), bądź w ogóle nie kwalifikując gminy turystycznie. Gmina Łapy zakwalifikowała się w kategorii II.

Gmina Łapy, gmina o charakterze miejsko wiejskim, składa się z miasta Łapy i 25 sołectw: Bokiny, Daniłowo Duże, Daniłowo Małe, Gąsówka-Oleksin, Gąsówka-Osse, Gąsówka-Skwarki, Gąsówka-Somachy, Łapy, Łapy-Dębowina, Łapy-Kołpaki, Łapy-Korczaki, Łapy-Lynki, Łapy-Pluśniaki, Łapy-Szołajdy, Nowa Łupianka, Płonka Kościelna, Płonka-Kozły, Płonka-Matyski, Płonka-Strumianka, Roszki-Włodki, Roszki-Wodźki, Gąsówka Stara, Łupianka Stara, Uhowo Drugie, Uhowo Pierwsze, Wólka Waniewska. 9 z wymienionych miejscowości zlokalizowanych jest bezpośrednio nad rzeką Narew, bądź w niewielkiej od niej odległości (Uhowo, Wólka Waniewska, Bokiny, Łupianka Stara, Płonka Strumianka, Łapy-Dębowina, Łapy-Szołajdy, Łapy-Pluśniaki, Łapy-Korczaki).

Unikalny charakter rzeki Narew, a także jej otoczenia stwarza tym miejscowościom szanse na rozwój agroturystyki i turystyki. Natomiast sołectwa Płonka Kościelna, Łapy-Dębowina i Daniłowo Duże posiadają znaczny potencjał rozwojowy z uwagi na możliwość umiejscowienia tak centrów kulturalnych, które wykorzystują zasoby historyczno-kulturalne. W Płonce Kościelnej znajduje się jedno z niewielu sanktuariów Maryjnych na terenie Diecezji Łomżyńskiej. Daniłowo Duże jest najstarszą miejscowością z terenu Gminy. Natomiast Łapy-Dębowina jest uznawane są za centrum związane ze szlachtą zaściankową.

3. ANALIZA ZASOBÓW TURYSTYCZNYCH GMINY ŁAPY

3.1. Atrakcyjność turystyczna

Na atrakcyjność turystyczną składa się wiele czynników, które w istotny sposób wpływają na rozwój turystyki. Są to przede wszystkim:

- walory turystyczne:
 - walory naturalne,
 - walory antropogeniczne
- stan środowiska naturalnego,
- dostępność komunikacyjna.

3.1.1. Walory turystyczne Gminy Łapy

Podczas analizowania walorów turystycznych Gminy Łapy należy wziąć pod uwagę wszystkie elementy, które stanowią atrakcję dla przybywających turystów i powodują, że spośród dostępnej w kraju i za granicą oferty wybierają właśnie ten teren i tu przyjeżdżają. Poniżej dokonano inwentaryzacji i analizy walorów naturalnych i antropologicznych (będących efektem działalności człowieka) pod kątem oceny potencjału turystycznego Gminy Łapy.

3.1.1.1. Walory naturalne

Różnorodność i bogactwo przyrody stanowi dla odwiedzających turystów główną i podstawową atrakcję. Obszar Gminy Łapy zlokalizowany jest na unikalnych w skali światowej terenach Doliny Górnej Narwi, którą charakteryzuje bogate i różnorodne środowisko przyrodnicze, uznane za jeden z najciekawszych regionów w Europie. Obszar Górnej Narwi z uwagi na ww. walory został objęty ochroną i utworzono na jego terenie Narwiański Park Narodowy.

Dolina Górnej Narwi w obszarze Gminy Łapy jest rejonem bardzo atrakcyjnym dla każdego miłośnika bliskiego kontaktu z naturą. Warta zobaczenia jest zwłaszcza naturalna bagienna dolina rzeki Narew, z silnie rozbudowanym systemem koryt rzecznych, często zwana "Polską Amazonią". Możliwe jest tu uprawianie różnych form turystyki: pieszej, wodnej i rowerowej.

Obszar Gminy Łapy charakteryzuje się urozmaiconym ukształtowaniem terenu z przewagą wzgórz morenowych, pagórków i równin torfowych, w które głęboko wcina się szeroka dolina rzeki Narew. Malowniczo meandrująca rzeka stanowi wschodnią granicę gminy. W okolicach Łap rozlewiska tworzą unikalną ostoję - mikroregion będący pozostałością pierwotnej przyrody. Park chroni sieć rzeczna wraz z przyległymi terenami bagiennymi, łąkami turzycowymi, lasami łęgowymi. Brzegi porasta gęsta szata roślinna, a dostępu bronią bagna przez co tereny te są niedostępne dla ludzi, co stanowić może o ich dodatkowej atrakcyjności.

Narwiański Park Narodowy¹

Najważniejszym walorem naturalnym Gminy Łapy jest unikalna fauna i flora zlokalizowana na obszarze Doliny Górnej Narwi oraz rzeka Narew. Na tym obszarze utworzony został w 1996 r. **Narwiański Park Narodowy**.

Narwiański Park Narodowy został, utworzony na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 lipca 1996 roku. Jest położony w województwie podlaskim w powiatach: wysokomazowieckim (gminy Sokoły i Kobylin Borzymy) i białostockim (gminy: Łapy, Turośń Kościelna, Suraz, Tykocin i Choroszcz). Powierzchnia parku wynosi 6 810 ha, powierzchnia otuliny 15 408 ha. Park obejmuje swoim zasięgiem bagienną Dolinę Górnej Narwi na odcinku Suraz - Rzędziany. Najważniejszym walorem przyrodniczym jest unikatowy charakter rzeki, która została zakwalifikowana do systemu rzek anastomozujących. Narew w granicach Parku płynie wieloma korytami, które rozdzielając się i łącząc tworzą nieregularną, skomplikowaną sieć. Wielkim bogactwem Parku i skraju doliny jest awifauna. Stwierdzono tu występowanie 203 gatunków ptaków, wśród nich 28 zagrożonych w skali światowej lub europejskiej.

Położenie

¹ Informacje nt. Narwiańskiego Parku Narodowego pochodzą ze strony internetowej www.npn.pl

Według podziału fizycznogeograficznego Polski Kondrackiego (1977) Narwiański Park Narodowy wraz z otuliną leży w mezoregionie Doliny Górnej Narwi (843,36) i częściowo w mezoregionach Kotliny Biebrzańskiej (843,32), Wysoczyzny Wysokomazowieckiej (843,35) i Wysoczyzny Białostockiej (843,33), należących do makroregionu Niziny Północnopodlaskiej (843,3), podprovincji Wysoczyzn Podlasko-Białoruskich (843). Na jego obszarze można wyróżnić dwie, główne jednostki morfologiczne, jakimi są: płaska, wypełniona utworami organicznymi dolina Narwi, obejmująca także ujściowe odcinki jej dopływów i mineralna, piaszczysto-gliniasta wysoczyzna morenowa, przykryta częściowo osadami fluwioglacjalnymi.

Dzięki temu możliwy jest odbiór krajobrazu NPN i jego otuliny z dwóch perspektyw:

1. Gdy obserwator znajduje się niejako wewnątrz krajobrazu.
2. Gdy obserwator odbiera krajobraz w skali rozległych panoram.

Rzeka Narew

Około 4 tysiące lat temu Narew, rozlewając się podczas wezbrań na całą szerokość doliny rozpoczęła tworzenie skomplikowanego systemu rzeczno. Zapoczątkowany został wówczas rozwój systemu rzeki wielokorytowej, współcześnie określonego jako anastomozujący. Wielokrotnie, na przemian łączące się i rozdzielające koryta z lotu ptaka przypominają układ nerwowy, z wody zaś tworzą prawdziwy labirynt skrywający nieocenione bogactwo życia roślinnego i zwierzęcego. Nadaje to Narwi niespotykany wymiar tajemniczości i wręcz zachęca do jej odkrycia. Narew na odcinku od Suraza do Rzędzian stanowi do dziś doskonały przykład zachowanej w naturalnym, niezmienionym stanie rzeki płynącej jednocześnie kilkoma korytami. Właśnie ta wyjątkowość była główną przyczyną objęcia tego fragmentu doliny najwyższą formą ochrony poprzez utworzenie parku narodowego. Wskutek regulacji rzek w ostatnich dwustu latach jest to obecnie jedyny w Polsce zachowany fragment systemu anastomozującego. Elementy, które wyróżniają ten system spośród innych to przede wszystkim tzw. kanałowa budowa koryt oraz ich stabilność boczna. Cechy te oznaczają, że ciek ma znaczną głębokość już przy samym brzegu i stosunkowo płaskie dno, a brzegi są zabezpieczone przed erozją boczną przez zwarty system korzeniowy roślin. Charakterystyczna jest także znaczna głębokość w stosunku do szerokości. Bywa, że odnoga rzeki mająca miejscami 2 metry szerokości może mieć nawet 2-2,5 metra głębokości.

Nowe koryta powstają głównie podczas wezbrań wiosennych, kiedy istniejące ciek nie mogą pomieścić zwiększonej fali przepływowej. Dolina jest wówczas najdłużej poddana erozyjnemu działaniu wody oraz dodatkowo nie jest chroniona zwartą szatą roślinną. Należy jednak zaznaczyć, że do tworzenia nowych koryt dochodzi stosunkowo rzadko i jest to bezpośrednio uzależnione od warunków meteorologicznych. Proces tworzenia nowego ciek może trwać kilka lat i wymaga regularnego, długotrwałego podwyższenia poziomu wód i zalewów doliny. Jednak tworzące się nowe ciek stopniowo przejmują część wody powodując zanikanie innych, cały system jest zatem w stanie dynamicznej równowagi.

Flora i fauna

Cechą charakterystyczną Parku jest dominacja na wielkich obszarach zespołu szuwaru turzycy sztywnej *Caricetum elatae*, właściwego dla istniejącego tu łęgu zastoiskowego, charakteryzującego się wysokim uwodnieniem w ciągu całego roku. Dominującą powierzchnię Parku zajmują zbiorowiska roślinności bagiennej: zbiorowiska wielkoturzycowe (zw.

Magnocaricion), zbiorowiska szuwarowe (zw. Phragmition), Na obrzeżach doliny występują: zbiorowiska łąk (rz. Molinietalia), zakrzaczenia wierzbowe (Salicetum pentandro-cinereae), lasy olsowe (zw. Alnion glutinosae). Ponadto w dolinie lokalnie występują: murawy bliźniczkowe (zw. Nardo-Galion), murawy kserotermiczne (kl. Sedo-Sclerantetea), zbiorowiska turzycowo-mszyste klasy Scheuchzeria-Caricetea fuscae. Na mineralnych wyniesieniach w dolinie zwanych "grądzikami" występują: traworośla (zw. Epilobion angustifolii), zbiorowiska gradowe (zw. Carpinion betuli), zbiorowiska łąkowe (kl. Molinieto-Arrhenatheretalia).

Flora roślin naczyniowych NPN liczy około 500 gatunków. Na obszarze Parku, stwierdzono obecność ponad 20 gatunków chronionych, rzadkich i zagrożonych. Gatunki objęte ochroną całkowitą to: widłak jałowcowaty, widłak goździsty, goździk pyszny, rosiczka okrągłolistna, goryczka wąskolistna, wielosił błękitny, mieczyk dachówkowaty, kosaciec syberyjski, stoplamek krwisty (kukułka krwista), stoplamek plamisty (kukułka plamista), stoplamek szerokolistny (kukułka szerokolistna), grązel żółty i grzybienie białe.

Gatunki objęte ochroną częściową: centuria zwyczajna, miodownik melisowaty, kopytnik pospolity, porzeczka czarna, kruszyna pospolita, pierwiosnka lekarska, bobrek trójlistkowy, kalina koralowa, kocanki piaskowe, konwalia majowa i goździk kropkowany.

Fauna parku, a szczególnie ptactwo wodno - błotne, stanowi istotny walor przyrodniczy tego obszaru. Na terenie doliny występuje wiele gatunków zagrożonych w skali światowej, europejskiej lub znajdujących się wykazie Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt.

Stosunkowo słabo poznana jest fauna bezkręgowców. Stwierdzono występowanie 150 gatunków pajaków, co stanowi 19% ogólnej liczby pajaków Polski. W tej liczbie 14% to gatunki rzadkie znane w Polsce z około 10 stanowisk. Są to cenne gatunki wskaźnikowe. Grupa motyli dziennych składa się z 40 gatunków należących do 5-ciu rodzin. Występują tu gatunki cenne ze względu na ich występowanie tylko w określonych siedliskach jak również 3 gatunki objęte ochroną prawną. Stwierdzono ponadto występowanie 16 gatunków komarów, 24 gatunki ważek, 34 gatunki skorupiaków planktonowych oraz 4 gatunki skorupiaków bentosowych.

Na terenie doliny występuje ok. 40 gatunków ssaków należących do różnych grup funkcjonalnych takich jak: ssaki kopytne, ssaki drobne, gryzonie nadrzewne, gryzonie nadwodne, nietoperze. Narwiański PN obejmuje obszar specyficzny. Z jednej strony wąski i rozciągnięty wzdłuż koryta Narwi obszar stanowi niewielką przestrzeń i nie może być w całości terytorium dla dużych ssaków. Z drugiej względnie szeroka dolina rzeczna z układem charakterystycznych środowisk podmokłych jest ważnym szlakiem migracyjnych dla biebrzańskiej populacji łosia, populacji jelenia przedstawiciele której odbywają tutaj sezonowe migrację z Puszczy Knyszyńskiej, a także dla wilków.

Ssaki kopytne reprezentowane są przez następujące gatunki: dzik, łoś, sarna i jelen. Ssaki drobne to: kret, ryjówka aksamitna, ryjówka malutka, rzęsorek rzeczek, nornica ruda, karczownik, nornik północny, nornik bury, nornik zwyczajny, mysz domowa, szczur wędrowny, badylarka, mysz polna i mysz zaroślowa. Rejon doliny Narwi na odcinku NPN wyróżnia się przebiegiem granic zasiedlenia zębielka białawego.

W grupie gryzoni nadrzewnych stwierdzono występowanie wiewiórki pospolitej. W ramach grupy gryzoni nadwodnych występują dwa gatunki: bóbr europejski i piżmak. Ssaki drapieżne reprezentowane są przez następujące gatunki: lis, jenot, borsuk, wydra, kuna leśna, kuna domowa, tchórz zwyczajny, gronostaj, łasica łaska i norka amerykańska.

Stwierdzono również występowanie zająca szaraka oraz dwóch gatunków nietoperzy gacka brunatnego i nocka rudego.

Świat zwierząt – Ptaki

Dolina Narwi w granicach Narwiańskiego Parku Narodowego stanowi jedną z najlepiej zachowanych zalewowych dolin rzecznych w Europie oraz jedno z najcenniejszych obszarów, na których występują siedliska łągów rozlewiskowych. Dogodne warunki znalazły tu zgromadzenia ptaków mających unikatową rangę w skali europejskiej, a nawet światowej. Dolina Narwi jest jedną z ważniejszych ostoi ptaków łągowych o randze europejskiej i jedną z najważniejszych ostoi ptaków wodno-błotnych w Polsce. Duże znaczenie dolina Narwi odgrywa w czasie przelotów ptaków, stanowiąc ważne miejsce odpoczynku i żerowania migrujących ptaków.

Na potrzeby Ministerstwa Środowiska w roku 2005 na terenie Ostoi było przeprowadzone wstępna inwentaryzacja oraz oszacowanie liczebności niektórych gatunków ptaków gnieźdzących się na tym terenie. Wśród gatunków znajdujących się w tabeli znajduje się: perkoz, perkoz dwuczuby, perkoz rdzawo szyi, bąk, bocian biały, łabędź niemy, gęgawa, cyraneczka, krzyżówka, cyranka, płaskonos, głowienka, błotniak stawowy, błotniak łąkowy, orlik krzykliwy, wodnik, kropiatka, zielonka, derkacz, kokoszka, łyska, żuraw, sieweczka rzeczna, czajka, kszczyk, dubelt, słonka, rycyk, krwawo dziób, samotnik (brodziec samotny), śmieszka, rybitwa Białowąsa, rybitwa czarna, sowa błotna, brzegówka, pliszka żółta, pliszka siwa, podróżniczek, świerszczak, strumieniówka, brzęczka, wodniczka, rokitniczka, łozówka, trzcinniczek, trzciniak, remiz, potrzos.

Świat zwierząt - Płazy i gady

W dolinie Narwi odnotowano łącznie 13 gatunków płazów i 3 gatunki gadów, wszystkie są objęte ochroną prawną. Płazy na terenie Narwiańskiego Parku Narodowego reprezentowane są przez następujące gatunki: żaba trawna, moczarowa, jeziorowa, wodna i śmieszka; ropucha szara, zielona i paskówka; rzekotka drzewna, grzebiuszka ziemna, kumak nizinny, traszka zwyczajna i grzebieniasta.

Gady na obszarze NPN są reprezentowane przez jaszczurki zwinkę i żyworodną oraz zaskronca zwyczajnego.

Świat zwierząt – Ryby

Dogodne warunki dla bytowania i rozwoju znalazło tu 22 gatunki ryb i jeden gatunek minoga.

W strefie nurtu dominują następujące gatunki: płoć, okoń, szczupak, jaź, w otwartych i zamkniętych starorzeczach płoć, krap, różanka, słonecznica i lin, natomiast w oczkach wodnych karaś i piskorz. Ponadto w wodach Narwi spotykamy takie gatunki jak: boleń, ciernik, jazgarz, jelec, kiełb, leszcz, miętus, sum i wzdreńga. Ochroną gatunkową są objęte: minóg ukraiński, koza, piskorz, różanka i śliz.

Pomniki przyrody

Pomniki przyrody to pojedyncze, bądź grupowo występujące twory przyrodnicze szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiętkowej bądź krajobrazowej.

Na terenie Gminy Łapy występuje jeden pomnik przyrody, na który składa się grupa drzew położona przy ul. Głównej 106 w Łapach.

- **Pomnik przyrody Nr 36.** Grupa drzew położona przy ul. Głównej 106 w Łapach.

Opis formy ochrony: **Wiąz szypulkowy** (2 sztuki) ok. 270 lat,
obwody: 1) 380 cm i 2) 309 cm

1. pień niski z wieloma rozgałęzieniami, korona asymetryczna przycinana od strony ulicy
2. pień prosty z wieloma rozgałęzieniami, dziuplasty, najwyższe konary uschnięte

Obszary chronione programem NATURA 2000²

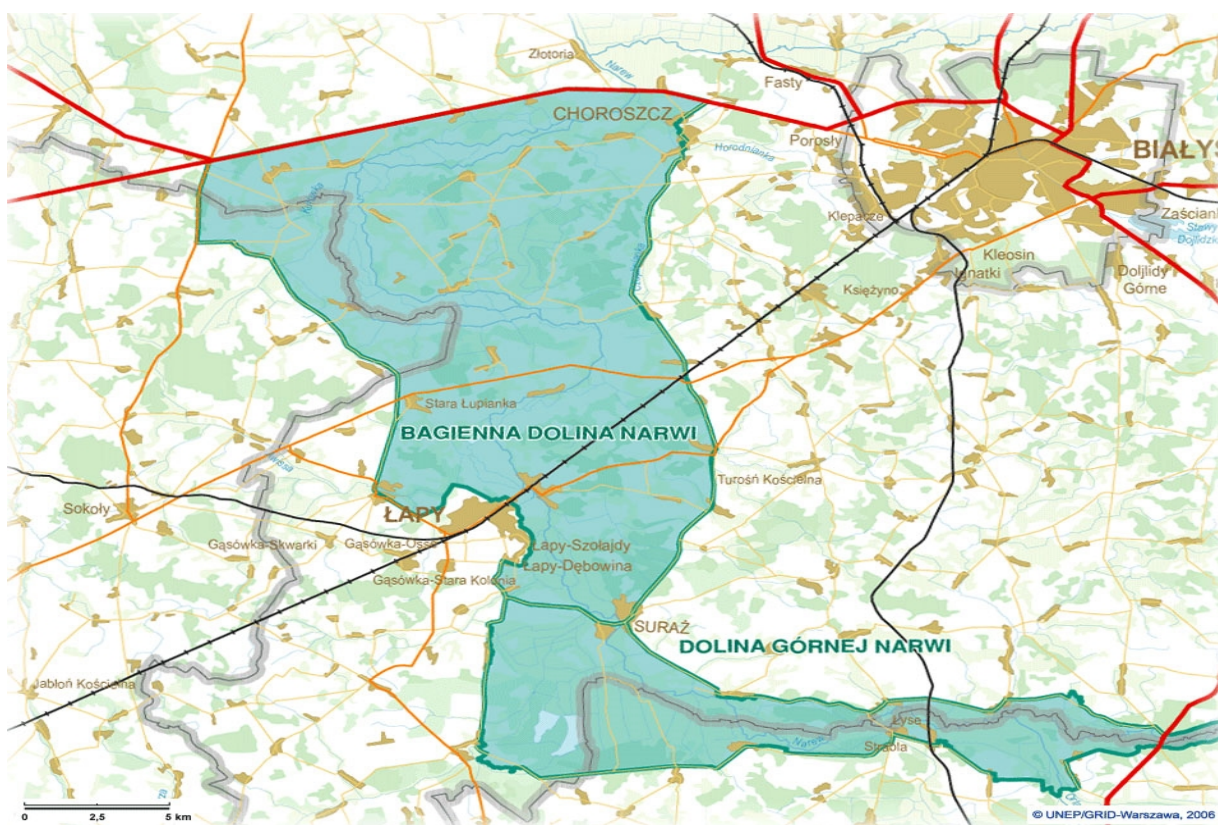
Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków NATURA 2000 – „Bagienna Dolina Narwi” – rok objęcia ochrona 2004 (Dolina Górnej Narwi w granicach NPN zgłoszona przez Polskę do ochrony w ramach konwencji Ramsar – stanowi ostoję rzadkich gatunków ptactwa błotnego i wodnego).

Charakterystyka obszaru

Obszar obejmuje odcinek doliny Narwi o długości około 58 km i szerokości od 300 m do 4 km, między Surazem a Żółtkami, w granicach Narwiańskiego Parku Narodowego.

W ostoi Bagienna Dolina Narwi stwierdzono występowanie co najmniej 16 lęgowych gatunków ptaków wymienionych w I Załączniku Dyrektywy Ptasiej. Są to bąk, bączek, bociany: czarny i biały, trzmielojad, błotniak stawowy, błotniak łąkowy, kropiatka, zielonka, derkacz, batalion, dubelt, rybitwy: rzeczna i czarna. Ale do zakwalifikowania tego terenu do sieci Natura 2000 zdecydowało występowanie 1 gatunku – wodniczki. Jest to jedna z ważniejszych ostoi wodniczki w Europie.

² Informacje nt. Obszarów Chronionych Programem Natura 2000 pochodzą ze standardowego formularza danych dla obszarów specjalnej ochrony (OSO) dla obszarów spełniających kryteria obszarów o znaczeniu wspólnotowym (OZW) i dla specjalnych obszarów ochrony (SOO).

Rysunek 1 Bagienna Dolina Narwi (źródło: www.przyroda.polska.pl)

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk NATURA 2000 – „Narwiańskie Bagna”

Południkowa dolina Narwi pomiędzy Surazem i Rzędzianami wykształciła się w kompleksie osadów lodowcowych, zajmując centralną część obniżenia w powierzchni wysoczyzn morenowych. Miąższość tych osadów waha się od 117 do 200 m. Dolina jest stosunkowo głęboko wcięta w wysoczyzny i zabagniona. Powierzchnia doliny zalega 5-25 m niżej od terenów bezpośrednio do niej przylegających. Wypełniają ją torfy, osiągające średnio 1m miąższości.

Uwarunkowania klimatyczne

Klimat województwa podlaskiego, na terenie którego leży Gmina Łapy, w porównaniu z innymi regionami Polski jest bardziej surowy, pod silnym wpływem mas powietrza kontynentalnego; średnia roczna temperatura powietrza poniżej 7 °C, w części północno-wschodniej poniżej 6,5 °C. Jest to jeden z chłodniejszych obszarów w kraju (zimy najchłodniejsze w Polsce, poza górami, o temp. poniżej 5,5 °C); amplitudy temperatur powyżej 23 °C, większe niż przeciętne w kraju. Opady wynoszą średnio 550 mm na południu województwa, do 700 na północy. Z warunków klimatycznych wynika długi okres zalegania pokrywy śnieżnej (ponad 3 miesiące) oraz skrócony okres wegetacyjny roślin 190-205 dni.

Podsumowanie

Walory naturalne stanowią główną atrakcję turystyczną Gminy Łapy. Swoim pięknem i różnorodnością przyciągną z pewnością niejednego turystę. Z punktu widzenia sieci hydrograficznej, walorów faunistycznych i florystycznych obszar Gminy Łapy należy do jednych z najciekawszych i najpiękniejszych terenów Polski.

Dolina Górnej Narwi stanowi swoistego rodzaju unikalną na skalę światową zarówno faunę, jak i florę, a również rzekę Narew, która z jednej strony wydaje się być naturalnym miejscem wypoczynku (kąpieliska, plaże itp.), z drugiej jednak strony, z uwagi na bagienny charakter, w dużej mierze stanowi jedynie atrakcję turystyczną przeznaczoną do obserwacji. Ważnym zatem działaniem człowieka powinno być opracowanie kompleksowych koncepcji zagospodarowania tego terenu przy uwzględnieniu walorów naturalnych, do których ingerencja człowieka powinna być na jak najniższym poziomie. Również aby zachęcić turystę do odwiedzenia tych obszarów należy zadbać o infrastrukturę około turystyczną, która zapewni optymalną i kompleksową ofertę. Trudno jest bowiem zachęcić do odwiedzania jedynie „dzikich i naturalnych” obszarów bez zapewnienia innych form spędzania wolnego czasu.

3.1.1.2. Walory antropogeniczne

Poza walorami przyrodniczymi, które niewątpliwie są najcenniejszą atrakcją turystyczną, Gmina Łapy posiada dodatkowe walory antropogeniczne, takie jak: różnego rodzaju zabytkowe obiekty, interesujące miejsca, bogaty kalendarz imprez i wydarzeń kulturalno- sportowych, które uzupełniają, wspomagają i wzbogacają ofertę turystyczną.

Krótką historia Gminy Łapy

Legenda głosi, że miasto założył szlachcic zwany Łappą herbu Lubicz, który osiadł tutaj w czasie kolonizacji mazowieckiej w XV w. Wraz z powiększaniem się jego rodu powstało szereg zaścianków, takich jak: Rechy, Brusięta, Barwiki, Korczaki, Pluśniaki, Wągle, Wity, Zięcie, Kosmyki, Łazie, Stryjce, Wojtysze. Niektóre z tych nazw zaniknęły, a pojawiły się nowe, takie jak: Goździki, Dębowizna, Bociany, Leśniki. Nazwa Łapy jest pochodzenia bałtyjskiego i początkowo oznaczała szalas myśliwych polujących nad Narwią. Po III rozbiorze Polski (1795 r.) Łapy znalazły się pod zaborem pruskim, a w 1807 r. po układzie w Tylży ziemie te znalazły się w Księstwie Warszawskim, następnie w 1815 r. w Królestwie Polskim. W 1812 roku wojska napoleońskie dwukrotnie przemaszerowały traktem z Sokół do Łap-Osse i dalej do Suraza. W latach 20. XIX w. zaścianki liczyły ponad 1000 mieszkańców i 180 domów. W 1825 r. poprzez połączenie sześciu zaścianków (Łapy- Barwiki, Łapy- Leśniki, Łapy- Zięciuki, Łapy- Wity, Łapy- Goździki, Łapy- Bociany) powstały Łapy, które miały charakter osady rolniczej. Łapy swój rozwój zawdzięczają oddaniu 15 XII 1862 r. linii kolei warszawsko – petersburskiej ze stacją kolejową w Łapach oraz wybudowaniu przez Francuzów w 1870 r. zakładów naprawy wagonów. Wraz z powstaniem zakładów do Łap przyjechali i osiedli rzemieślnicy oraz robotnicy z okolicznych wiosek. W 1870 r. wybudowano tutaj zakłady naprawy wagonów "Depo". Pod koniec XIX wieku powstała kolejna linia kolejowa biegnąca przez Łapy na trasie Brześć - Ostrołęka - Grajewo. Łapy uzyskały prawa miejskie w 1925 roku. Miasto ucierpiało w trakcie dwóch wojen światowych. W 1944 roku zostało zniszczone aż w 80%. W latach 60. i 70. Powstały duże zakłady przemysłowe: łapska cukrownia i mleczarnia. W tym czasie wybudowano także szpital.

Interesujące obiekty (w tym zabytki)

OBIEKTY SAKRALNE

- **Kościół w Bokinach**, należący do **Parafii pw. Najświętszego Serca Jezusowego** - murowany, zbudowany w latach 1958-1965.
- **Kościół przy ul. J. Matejki 10 w Łapach, Parafia pw. Krzyża Świętego**
- **Kościół w Łapach (Osse), Parafia pw. św. Jana Chrzciciela** - po uzyskaniu zezwolenia na budowę kościoła w 1983 r. mieszkańcy części miasta Łapy, Gąsówki Starej (kolonia) i Gąsówki-Osse wybudowali tymczasową drewnianą kaplicę. Kościół murowany pw. św. Jana Chrzciciela wybudowany został w latach 1983-1985.
- **Kościół przy ul. 3-go Maja 8 w Łapach, Parafia pw. św. Ap. Piotra i Pawła** – murowany, neobarokowy z lat 1918-27. Został zaprojektowany przez architekta Kazimierza Skórewicza (autora m.in. gmachu Sejmu). Kościół stanowi połączenie stylu romańskiego z gotykiem o zabarwieniu zakopiańskim. Obecny kościół jest budowlą trójnawową z prezbiterium i transeptem. Do architektury romańskiej nawiązuje bryła kościoła przypominająca nieco stary zamek obronny z jedną, masywną wieżą, zbudowaną na planie kwadratu, zakończoną niewysokim, stożkowym hełmem. Na przecięciu naw i transeptu znajduje się sygnaturka. Wewnątrz kościoła sklepienia łukowe oparte są na dwumetrowych grubości ścianach posiadających pierwotnie nisze, później przerobionych na nawy. Główny ołtarz wykonany z żelbetonu w formie łukowej. Na tym ołtarzu w górze, oparty o łuk ołtarzowy został umieszczony wieki krzyż dębowy, na nim rozpięta naturalnej wielkości postać Chrystusa, wyrzeźbiona w drzewie lipowym. Po bokach krzyża zostały ustawione dwie pary aniołów wykonanych z drzewa, jedna para klęcząca, druga stojąca. W środku pomiędzy kolumnami znajduje się obraz Matki Boskiej Częstochowskiej, zasłaniany obrazem Matki Boskiej Królowej. Po obu stronach prezbiterium stoją figury św. Franciszka i św. Antoniego z Padwy.
- **Kościół przy ul. Kościelnej 64 w Płonce Kościelnej, Parafia pw. św. Michała Archanioła** - z ok. 1905 r. Wewnątrz świątyni obraz Matki Bożej Płonkowskiej „Królowej Młodzieży” namalowany na płótnie w 1658 r., otoczony kultem od 1673 r. Został koronowany w 1985 r. Wg legendy do kościoła trzy razy pielgrzymował Jan III Sobieski. Przed kościołem usytuowany jest pomnik króla Jana III Sobieskiego, który, jak głoszą niektóre przekazy, przybył do słynącego łaskami Sanktuarium przed odsieczą wiedeńską. Obecna świątynia utrzymana jest w neogotyckim stylu i pochodzi z początków XX wieku, po starszej – drewnianej – zachowała się jedynie dzwonnica z 1800 roku. Sanktuarium Maryjne w Płonce Kościelnej od wieków nazywane jest Jasną Górą Podlasia. W jego pobliżu znajduje się również źródło słynące z łaski uzdrowień.
- **Kościół p.w. św. Wojciecha w Uhowie** – murowany, z lat 1914-19, zbudowany w stylu neogotyckim.

2. Kapliczki przydrożne

Na terenie całej Gminy Łapy licznie występują kapliczki i krzyże przydrożne, wiele z nich ma dużą wartość artystyczną. Ich historia dotąd związana jest z kultywowaniem tradycyjnych zachowań, jak np.: pożegnanie zmarłych w ostatniej drodze czy odprawianie nabożeństw majowych.

- XIX-wieczna kapliczka Matki Boskiej z Dzieciątkiem w Gąsówce-Osse
- Trzy Krzyże w Łapach-Szołajdach

- Kapliczka w Łapach-Dębowinie
- Kapliczki Drogi Różańcowej we wsi Płonka Kościelna

CMENTARZE I POMNIKI

- Cmentarz rzymskokatolicki z 1908 r. w Łapach
- Pomnik Jana III Sobieskiego w Płonce Kościelnej
- Pomnik Bohaterskich Dzieci Polskich poświęcony pamięci dzieci polskich, które zginęły w czasie II wojny światowej w Wólce Waniewskiej
- Pomnik ppłk. Stanisława Nilskiego-Łapińskiego w Łapach
- Pomnik Niepodległości w Łapach
- Pomnik „Krzyż Sybiraków” w Łapach
- cmentarz ewangelicko-augsburski i prawosławny w Łapach (Osse)
- cmentarz przykościelny i rzymskokatolicki w Płonce Kościelnej
- oraz cmentarz rzymskokatolicki w Uhowie

INNE OBIEKTY

- Dom Etkunów z lat 20-tych XX wieku przy ul. Spółdzielczej w Łapach
- Osiedle kolejarskie „Wygwizdowo” - 4 drewniane domy mieszkalne z 1924 roku
- Osiedle kolejarskie Łapy (Osse) - 27 murowanych domów mieszkalnych z lat 30-tych XX wieku
- Wieża ciśnień w zespole dworca kolejowego z początku XX w.
- Dwór w Łupiance Nowej z końca XIX w.

3.1.1.3. Imprezy i życie kulturalne

Imprezy

Niewątpliwym uzupełnieniem atrakcji turystycznych oferowanych przez Gminę Łapy jest bardzo bogaty program imprez kulturalnych i sportowych. Szczególnie imprezy organizowane cyklicznie o charakterze ponadregionalnym przyciągają turystów. Do najważniejszych wydarzeń kulturalno-sportowych należą:

Data	Impreza	Miejsce	Organizator
31 grudnia 2009 – 1 stycznia 2010	Sylwester Pod Gwiazdami	Park przed Domem Kultury	Dom Kultury w Łapach
17 stycznia	Koncert kolęd i pastorałek	Sala Domu Kultury	Dom Kultury w Łapach
25 stycznia	Obchody Rocznicy lokacji Łap – wzręczenie Nagród Burmistrza Łap „Kryształowa podkowa – wyróżnienie roku”	Sala Domu Kultury	Dom Kultury w Łapach
25 stycznia – 7 lutego	Akcja ferie zimowe	Dom Kultury w Łapach, placówki: WDK Łapy-Szołajdy, WDK Uhowo, WDK Płonka Kościelna, Świetlica Wiejska w	Dom Kultury w Łapach, placówki: WDK Łapy-Szołajdy, WDK Uhowo, WDK Płonka Kościelna

Data	Impreza	Miejsce	Organizator
		Lupiance Starej, Świetlica Wiejska w Bokinach	
25 stycznia – 7 lutego	„Ferie zimowe na sportowo”	Sala sportowa SP nr 1, Dom Kultury w Łapach, Gimnazjum nr 1, stadion OKF w Łapach	Ośrodek Kultury Fizycznej
30 stycznia	Bał charytatywny „serce miej- serce daj”		Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łapach
31 stycznia	Obchody Rocznicy lokacji Łap – konferencja „Szlacheckie Łapy”	Sala Domu Kultury	Dom Kultury w Łapach
Styczeń	Uniwersytet III Wieku	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy
styczeń	„Lekcje z przedsiębiorczości” - lekcja z przedsiębiorczości dla uczniów szkół średnich w Łapach	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Łapy	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Łapy
styczeń	Młodzieżowy Dyskusyjny Klub Książki - spotkanie klubowe	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Łapy	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Łapy
Styczeń	Rozgrywki ligi miejskiej halowej piłki nożnej sezonu	Gimnazjum nr 1 w Łapach	Ośrodek Kultury Fizycznej w Łapach
Styczeń	Rozgrywki ligi miejskiej piłki koszykowej mężczyzn oraz kobiet	Gimnazjum nr 1 w Łapach	Ośrodek Kultury Fizycznej w Łapach
Styczeń	Rozgrywki ligi miejskiej piłki siatkowej kobiet i mężczyzn	Zespół Szkół Mechanicznych w Łapach	Ośrodek Kultury Fizycznej w Łapach
Styczeń	Treningi tenisa stołowego dla wszystkich chętnych oraz rozrywki ligowe	Szkoła Podstawowa nr 1 i szkoła Podstawowa nr 2	Ośrodek Kultury Fizycznej w Łapach
Styczeń	Zajęcia piłkarskie dla dorosłych	Hala Gimnazjum nr 1	Ośrodek Kultury Fizycznej w Łapach
Styczeń	Zajęcia na pływalni miejskiej w Wysokiem Mazowieckiem	Pływalnia w Wysokiem Mazowieckiem	Ośrodek Kultury Fizycznej w Łapach
11-28 lutego	Wystawa „produkt lokalny gminy Łapy – rękodzieło”	Mała Galeria Domu Kultury	Dom Kultury w Łapach
14 lutego	Muzyczny Koncert Walentynkowy „Big Gilson & The Blues Dynamite”	Sala Domu Kultury	Dom Kultury w Łapach
Luty	Ferie zimowe w bibliotece - zajęcia dla dzieci	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Łapy	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Łapy
luty	Spotkanie Młodzieżowego Dyskusyjnego Klubu Książki - spotkanie klubowe	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Łapy	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Łapy

Data	Impreza	Miejsce	Organizator
luty	Kurs komputerowy dla dorosłych - następna edycja kursu	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Łapy	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Łapy
luty	Dyskusyjny Klub Książki - spotkanie klubowe	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Łapy	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Łapy
12 marca	Konferencja popularno-naukowa „Szlacheckie Łapy – tradycje i zwyczaje”	Sala Domu Kultury	Dom Kultury w Łapach
21-28 marca	XIII Tydzień Teatru	Sala Domu Kultury	Dom Kultury w Łapach
Marzec	Wojewódzki halowy turniej piłki nożnej juniorów	Zespół Szkół Mechanicznych, Klub Sportowy Pogoń Łapy	Ośrodek Kultury Fizycznej w Łapach
Marzec	Mistrzostwa Uhowa w tenisie stołowym, w szachach i warcabach stupolowych	WDK Uhowo	Ośrodek Kultury Fizycznej w Łapach
11 kwietnia	Koncert Pieśni Sakralnej „Łapskie Te Deum”	Kościół pw. Świętego Krzyża w Łapach	Dom Kultury w Łapach i Parafia pw Świętego Krzyża w Łapach
22-23 kwietnia	Obchody „Dni Ziemi”	Sala Domu Kultury	Dom Kultury w Łapach, Urząd Miejski w Łapach, Narwiański Park Narodowy
24 kwietnia	X Bieg uliczny imienia Waldemara Kilkolskiego ulicami Łap	Ulice miasta Łapy	Ośrodek Kultury Fizycznej w Łapach
Kwiecień	Memoriał im. Witolda Maciejczuka	Stadion OKF	Ośrodek Kultury Fizycznej w Łapach
3 maja	Obchody Rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja	Kościół pw. Świętego Krzyża w Łapach, Plac Niepodległości	Urząd Miejski w Łapach, Dom Kultury, I Liceum Ogólnokształcące w Łapach
30 maja	Olimpiada Kubusia Puchatka	Stadion OKF	Ośrodek Kultury Fizycznej w Łapach
30 maja	Festyn – Dzień Rodziny	Zespół Szkół w Łapach	Boisko przy ZS w Łapach
Maj	„Spotkania z literaturą” - spotkanie autorskie	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Łapy	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Łapy
2 czerwca	Konkurs recytatorski dla przedszkolaków „O złotą różdżkę dobrej wróżki”	Sala Domu Kultury	Dom Kultury w Łapach
3 czerwca	„Siła w Łapach”	Stadion OKF	Ośrodek Kultury Fizycznej w Łapach
3 czerwca	Nieoficjalne Mistrzostwa Świata w sześcioboju kulowym	Stadion OKF	Ośrodek Kultury Fizycznej w Łapach
4-5-6 czerwca	„DNI ŁAP”, „Dzień Dziecka” – prezentacje szkół i przedszkoli Gminy Łapy, „Talenty 2010”, „Dzień Tańca”, „Łap Lato” impreza plenerowa	Imprezy plenerowe – park przed Domem Kultury w Łapach	Dom Kultury w Łapach

Data	Impreza	Miejsce	Organizator
13 czerwca	Festyn Rodzinny	Boisko przy Szkole Podstawowej w Łupiance Starej	Szkoła Podstawowa w Łupiance Starej
13 czerwca	Festyn „Dzień Rodzinny”	Plac szkolny przy Szkole Podstawowej w Uhowie	Szkoła Podstawowa w Uhowie
20 czerwca	SOBÓTKA – impreza plenerowa	Plaża w Uhowie	WDK Uhowo, Dom Kultury w Łapach
27 czerwca	IV Zjazd Rodu Łapińskich	Park przed Domem Kultury w Łapach	Dom Kultury w Łapach
Czerwiec	Piknik integracyjny	Stadion OKF	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łapach, Stowarzyszenie „Pomocna dłoń”
Czerwiec	Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom pod patronatem fundacji „Cała Polska Czyta Dzieciom”	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Łapy	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Łapy
Czerwiec	„Na plaży fajnie jest”	Plaża w Uhowie	Ośrodek Kultury Fizycznej w Łapach
11 lipca	„Sobieski w Płonce” impreza plenerowa	Płonka Kościelna boisko sportowe	WDK Płonka Kościelna, Dom Kultury w Łapach
18 lipca	„Dzień Suma” impreza plenerowa	Bokiny, boisko sportowe	Świetlica Wiejska w Bokinach, Dom Kultury w Łapach
25 lipca	Koncert organowy	Kościół pw. Świętego Krzyża w Łapach	Dom Kultury w Łapach i Parafia pw. Św. Krzyża w Łapach
Lipiec, sierpień	Akcja Lato	Sale Domu Kultury, park przed Domem Kultury	Dom Kultury w Łapach, placówki: WDK Łapy-Szołajdy, WDK Uhowo, WDK Płonka Kościelna, Świetlica Wiejska w Łupiance Starej, Świetlica Wiejska w Bokinach
Lipiec, sierpień	LATO w MIEŚCIE	Dom Kultury w Łapach	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łapach
lipiec	„Spod trzepaka do Spartaka”		Ośrodek Kultury Fizycznej w Łapach, Kluby sportowe
15 sierpnia	Koncert organowy	Kościół pw. Św. Krzyża w Łapach	Dom Kultury w Łapach i Parafia pw. św. Krzyża w Łapach
29 sierpnia	„Narwiański Zjazd Szlachecki”	Impreza plenerowa Łapy-Szołajdy	WDK Łapy-Szołajdy, Dom Kultury w Łapach, Urząd Miejski w Łapach
sierpień	Wakacje w bibliotece – zajęcia dla dzieci (zabawy, konkursy, oglądanie filmów)	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Łapy	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Łapy

Data	Impreza	Miejsce	Organizator
Sierpień-październik	Realizacja projektu: Ogólnopolski konkurs plastyczny pt.. „Chopin – muzyką malowana”	Dom Kultury w Łapach	Dom Kultury w Łapach
1 września	Obchody 71. Rocznicy wybuchu II wojny światowej	Plac Niepodległości	Urząd Miejski w Łapach, Dom Kultury w Łapach
5 września	„Dożynki Gminne z Produktem Lokalnym” w Bokinach	Bokiny	Urząd Miejski w Łapach, Dom Kultury w Łapach, Świetlica Wiejska w Bokinach, Rada Sołecka w Bokinach
19 września	II zawody latawcowe Binduga 2010	Binduga w Łapach	Dom Kultury w Łapach
Wrzesień	Wystawa fotografii Adama Guzowskiego	Mała Galeria w Domu Kultury	Dom Kultury w Łapach
wrzesień	Dzień Wspólnego Czytania – imprensa dla dzieci	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Łapy	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Łapy
Wrzesień	Parafiada	Stadion OKF	Ośrodek Kultury Fizycznej w Łapach
17 października	Otwarcie wystawy pokonkursowej, koncert muzyki F. Chopina	Sala Domu Kultury w Łapach	Dom Kultury w Łapach
22-26 października	Warsztaty filmowe	Sala Domu Kultury	Dom Kultury w Łapach
31 października	Koncert zaduszkowy	Sala Domu Kultury	Dom Kultury w Łapach
październik	Pokazy Kina Światowego	Sala Domu Kultury	Dom Kultury w Łapach
11 listopada	Obchody Święta Niepodległości	Plac Niepodległości	Dom Kultury w Łapach
11 listopada	Święto Odzyskania Niepodległości	Szkoła Podstawowa w Uhowie	Szkoła Podstawowa w Uhowie
29 listopada	Andrzejki w bibliotece - imprensa dla dzieci	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Łapy	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Łapy
Listopad	Dzień Seniora		Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łapach
Listopad	Ogólnopolskie Pokazy Szortów	Sala Domu Kultury w Łapach	Dom Kultury w Łapach
4 grudnia	Przegląd Filmów Amatorskich	Sala Domu Kultury w Łapach	Dom Kultury w Łapach
20 grudnia	Wigilia i Jasełka w szkole	Sala Szkoły Podstawowej w Łupiance	Szkoła Podstawowa w Łupiance Starej
29 grudnia	Koncert świąteczny	Sala Domu Kultury w Łapach	Dom Kultury w Łapach
Grudzień	Wigilia dla najuboższych		Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łapach
grudzień	Mikołajki z Mikołajem - imprensa dla dzieci	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Łapy	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Łapy

Życie kulturalne

Życie kulturalne w Gminie Łapy toczy się w domach i ośrodkach kultury, w wielu zespołach i stowarzyszeniach. Głównym koordynatorem działań kulturalnych jest Dom Kultury w Łapach, ponadto prężnie działają wiejskie Domy Kultury. W Łapach otwarta jest "Izba Pamięci", w której gromadzone są eksponaty świadczące o pamięci narodowej i tradycji narodu, natomiast w miejscowości Uhowo czynna jest "Galeria Narwiańska", w której zgromadzono i wystawiono materiały związane z Doliną Górnej Narwi.

OŚRODKI KULTURY

1. Miejski Dom Kultury w Łapach – w budynku znajduje się: sala widowiskowa na 100 osób, Mała Galeria Domu Kultury,
2. Wiejski Dom Kultury w Płonce Kościelnej
3. Wiejski Dom Kultury w Uhowie
4. Wiejski Dom Kultury w Łapach-Szołajdach
5. Świetlica w Łupiance Starej
6. Świetlica w Bokinach
7. Biblioteka Publiczna w Łapach

ZESPOŁY MUZYCZNE I TEATRALNE

W Gminie Łapy funkcjonuje kilka ludowych zespołów śpiewaczych. Są to: „Łupiniani”, Płonkowanie (z kapelą), „Szołajdzianki”, „Uhowianki”.

- **Zespół śpiewaczy „Łupiniani”** istnieje od blisko 30 lat i działa we wsi Łupianka Stara. W skład zespołu wchodzi kilkanaście kobiet, spotykających się raz w tygodniu na próbach zespołu. Patronat nad zespołem sprawuje Dom Kultury w Łapach. Zespół wykonuje pieśni charakterystyczne dla wschodniego Mazowsza. Występuje na imprezach organizowanych na terenie gminy oraz przeglądach powiatowych i wojewódzkich.
- **Zespół „Płonkowanie”** składa się z kobiecego zespołu śpiewaczego oraz kapeli ludowej z Płonki Kościelnej. Kapela ludowa składa się z muzyków, grających na akordeonie pedałowym, skrzypcach i bębnie. Kapela występuje na imprezach organizowanych w gminie i województwie podlaskim, w tym na jarmarkach rękodzieła ludowego. Obok kapeli działa w Płonce Kościelnej **zespół śpiewaczy „Płonkowanie”**, składający się z kilkunastu kobiet. Najbardziej znaną imprezą organizowaną z udziałem zespołu jest „Sobieski w Płonce”.
- **Zespół śpiewaczy „Uhowianki”** działa w miejscowości Uhowo. Powstał przed kilku laty w celu zachowania od zapomnienia dawnych pieśni na pograniczu mazowiecko-ruskim. W skład zespołu wchodzi kilkanaście kobiet. Zespół spotyka się na próbach w Wiejskim Domu Kultury, gdzie znajduje się również Galeria Narwiańska. Do najbardziej znanych imprez organizowanych z udziałem „Uhowianek” należą „Sobótki” – obrzęd Nocy Świętojańskiej, obchodzony na pamiątkę najważniejszego święta Słowian.

Zespoły śpiewacze są praktycznie jedynymi kontynuatorami dawnych zwyczajów i tradycji, przekazywanych z pokolenia na pokolenie przez członków ich rodzin.

- **Zespół Muzyczny „DEXTER”** – wykonujący muzykę disco-polo.
- **Łapski Chór Kameralny** działający przy Domu Kultury w Łapach pod kierunkiem Grzegorza Perkowskiego – wykonujący pieśni patriotyczne, religijne i inne.

GRUPY TEATRALNE DZIAŁAJĄCE PRZY DOMU KULTURY W ŁAPACH

- Grupa Teatralna „KAPRYS”
- Grupa Teatralna „PSTRYK”
- Grupa Teatralna „NIE TERAŻ”

TOWARZYSTWA I STOWARZYSZENIA

1. Stowarzyszenie Gmin Górnej Narwi
2. Stowarzyszenie N.A.R.E.W. – Narwiańska Akcja Rozwoju Ekonomicznego Wsi
3. Stowarzyszenie EUROREGION NIEMEN
4. Towarzystwo Rowerowe „PELETON”
5. Łapskie Towarzystwo Regionalne im. Stanisława Nilskiego-Łapińskiego
6. Narwiańskie Towarzystwo Ochrony Środowiska
7. Narwiańskie Stowarzyszenie Społeczno – Ekologiczne

Podsumowanie

Życie kulturalne Gminy Łapy jest bardzo bogate. Lokalna społeczność może wybierać z szerokiej gamy oferowanych imprez kulturalno-sportowych. Uwagę zwraca duża liczba różnego rodzaju zespołów muzycznych, teatralnych, artystycznych, w tym wielu dziecięcych i młodzieżowych. Szczególnie aktywny w organizowaniu imprez jest Dom Kultury oraz Ośrodek Kultury Fizycznej w Łapach.

Kalendarz wydarzeń odbywających się na Gminy Łapy jest pełen różnych propozycji kulturalnych i nie tylko. Stanowią one atrakcję zarówno dla mieszkańców, jak i przybywających turystów. Takim przykładem jest Międzynarodowy Festiwal Pieśni Sakralnej Łapskie Te Deum, który powstał w **1998** roku. Odbywa się corocznie w czasie trwania Miesiąca Miłosierdzia Bożego w **Łapach**. Początkowo festiwal miał jedynie charakter wojewódzki. W **1999** roku zyskał charakter ogólnopolski, a w **2000** roku stał się festiwalem międzynarodowym. Od **2001** roku w ramach festiwalu organizowane jest seminarium dla dyrygentów chórów.

Łapski samorząd dąży do wypromowania na cały kraj kolejnych imprez o charakterze lokalnym jak np.: „Dożynki z produktem Lokalnym”, „Zajazd Szlachecki”, „Siła w Łapach” itp.

3.1.1.4. Wnioski dotyczące walorów turystycznych Gminy Łapy

Gmina Łapy dysponuje dużym potencjałem turystycznym. Warunki klimatyczne i ukształtowanie powierzchni zachęcają do uprawiania turystyki praktycznie przez cały rok (aktualnie turystyka jest sezonowa, należy wykorzystać fakt dłuższej niż średnia w Polsce zimy z pokrywą śnieżną i możliwości rozwoju narciarstwa nizinnego – narty biegówki). Największą atrakcją turystyczną stanowią walory naturalne: niespotykana flora i fauna – stanowiące

doskonały teren dla wycieczek pieszych i rowerowych, dolina rzeki Narew – będąca rajem dla biologów, ornitologów, kajakarzy, wędkarzy i innych. Ponadto czyste, nieskażone działalnością człowieka środowisko, cisza, spokój pozwalają oderwać się od stresującego życia codziennego. Dziewicze tereny i malownicze krajobrazy stanowią nieodłączny element atrakcyjności turystycznej.

Przy zapewnieniu rozbudowanej i kompleksowej bazy turystycznej i około turystycznej potencjał wynikający z walorów naturalnych może zostać w znacznym stopniu wykorzystany. Opracowanie kompletowej oferty turystycznej, która uwzględni wszechstronne możliwości spędzenia wolnego czasu może stworzyć szanse dynamicznego rozwoju tej dziedziny gospodarki.

Wskazane jest skupienie znacznej uwagi na organizacji i budowie zaplecza turystycznego nie tylko przez władze samorządu. Ważne jest wspieranie społecznych inicjatyw zmierzających do stworzenia miejsc noclegowych, bazy gastronomicznej i rekreacyjno-sportowej. Działania te muszą uwzględniać walory naturalne (przede wszystkim chronić ich unikalność), na bazie których opierać powinna się oferta turystyczna Gminy Łapy.

3.1.2. Dostępność komunikacyjna

Ważną, żeby nie powiedzieć kluczową rolę przy planowaniu i wyborze miejsca docelowego podróży odgrywa dostępność komunikacyjna obszaru oraz możliwość skorzystania z różnych rodzajów transportu. Turystom zależy, aby szybko i bezpiecznie dotrzeć na miejsce przeznaczenia.

Na dostępność komunikacyjną składa się przede wszystkim sieć dróg kolejowych i kołowych, częstotliwość połączeń kolejowych i autobusowych PKS utrzymywanych z innymi miastami oraz bliskość lotnisk. Nie bez znaczenia jest także ilość miejsc parkingowych.

Przez Gminę Łapy przebiega sieć drogowa zapewniająca dobre połączenia komunikacyjne, a linia kolejowa Warszawa-Białystok stanowiąca główny odcinek trasy kolejowej E75 daje bezpośrednie połączenie międzynarodowe m.in. z Grodnem, Wilnem, Moskwą i Berlinem. Z Łap do Białegostoku i okolicznych miejscowości kursują busy należące do prywatnych przewoźników. Swoje usługi świadczy też PKS. Korzystne położenie komunikacyjne jest istotnym czynnikiem rozwoju gospodarczego miasta i gminy Łapy.

Na układ drogowy gminy Łapy składają się drogi:

- drogi wojewódzkie – łączna długość 31 km (w tym 3 km na terenie miasta Łapy),
- drogi powiatowe – łączna długość 44 km (w tym 15 km posiada nieutwardzoną nawierzchnię),
- drogi gminne – łączna długość 78 km (w tym na terenach wiejskich 44,7 km, zaś pozostałe 33,3 km jest położona na terenie miasta).

Podsumowanie

Dostępność komunikacyjna jest mocną stroną Gminy Łapy. Ilość połączeń PKP i autobusowych należy uznać za optymalną. Bardzo dobre skomunikowanie miasta Łapy daje możliwość utworzenia tam centrum komunikacyjnego i turystycznego Górnej Narwi. Wiele ciekawych miejsc, które mogłyby przyciągać turystów, położonych jest w rejonach niedostępnych lub dostępnych jedynie pieszo lub rowerem. Zatem zapewnienie odpowiedniej bazy noclegowej i gastronomicznej w Łapach wpłynie na szersze udostępnienie i rozpowszechnienie walorów Górnej Narwi, a także ich rozpropagowanie.

3.2. Stan zagospodarowania turystycznego Gminy Łapy

3.2.1. Infrastruktura turystyczna

Kluczową rolę przy wyborze miejsca do spędzenia wolnego czasu przez turystę odgrywa poziom jakości bazy noclegowej i gastronomicznej. Dodatkową zachętą do przyjazdu jest urozmaicenie infrastruktury turystycznej i paraturystycznej. Oceniając infrastrukturę należy przeanalizować elementy podstawowej bazy turystycznej (noclegowej i gastronomicznej) oraz występowanie pozostałych elementów, takich jak: kąpieliska, pływalnie, korty tenisowe, ośrodki jeździeckie itp. Dzięki tym czynnikom możliwe jest pełne wykorzystanie walorów turystycznych regionu.

3.2.1.1. Baza noclegowa

Istniejąca baza noclegowa stanowi niezbędny element zagospodarowania turystycznego i ma kluczowe znaczenie dla rozwoju turystyki na danym obszarze. Odpowiedni standard i różnorodność obiektów noclegowych ze zróżnicowanymi cenami jest kluczowym elementem w procesie podejmowania decyzji o wyborze miejsca pobytu zarówno krótkiego, jak i dłuższego. Na terenie Gminy Łapy brakuje obiektów noclegowych, takich jak: hotele, motele czy pensjonaty. Nie ma także kempingów ani pól namiotowych wyposażonych w niezbędną infrastrukturę.

Baza noclegowa – domy wycieczkowe, schroniska, ośrodki wypoczynkowe

Nazwa obiektu	Ilość miejsc noclegowych	Opis
Szkolne schronisko młodzieżowe w Bokinach	40	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>stołówka</i>: wyżywienie na miejscu ▪ <i>położenie</i>: nad Narwią we wsi Bokiny ▪ 2 łazienki z prysznicem, stołówka i aneks kuchenny (kuchenka gazowa, lodówka, naczynia stołowe i kuchenne)
ilość obiektów – 1; ilość miejsc noclegowych – 40		

Baza noclegowa – gospodarstwa agroturystyczne i kwatery prywatne (agroturystyczne)

Nazwa obiektu	Ilość miejsc noclegowych	Opis
Chata za wsią/ Wólka Waniewska	12	<ul style="list-style-type: none"> ▪ gliniana chata, z pokojami dwuosobowymi (z możliwością dostawki) z łazienkami do dyspozycji gości, salonik z TV-SAT, jadalnia, biblioteka domowa

Nazwa obiektu	Ilość miejsc noclegowych	Opis
		<ul style="list-style-type: none"> wyżywienie na miejscu
Chata pod lipami/ Wólka waniewska	7	<ul style="list-style-type: none"> samodzielny, całoroczny domek przy czynnym gospodarstwie rolnym 2 sypialnie, pokój dzienny, kuchnia z pełnym wyposażeniem, łazienka, prysznic, 2 toalety stylowa altana z miejscem na ognisko możliwość wypożyczenia łódki wyżywienie na miejscu
Pokoje Gościnne A.K. Łupińscy/ Łupianka Stara	6	<ul style="list-style-type: none"> 2 pokoje trzyosobowe ze wspólną łazienką wyżywienie na miejscu
Pokoje Gościnne „ZŁOTY RÓG”/ Łapy	22	<ul style="list-style-type: none"> 3 pokoje dwuosobowe, 2 pokoje trzyosobowe, 2 pokoje pięcioosobowe na każdym piętrze budynku znajduje się pokój socjalny z bardzo dobrze wyposażoną kuchnią.
Kwaterna agroturystyczna- Bokiny	8	<ul style="list-style-type: none"> samodzielny dom letniskowy łazienka z prysznicem, wc kuchnia z pełnym wyposażeniem do dyspozycji: tradycyjna łódka pychówka, kajaki, grill Wyżywienie na miejscu
Chata Rybaka- Bokiny	14	<ul style="list-style-type: none"> domek letniskowy dwa pokoje z aneksami kuchennymi, łazienką. <i>położenie:</i> nad Narwią
Restauracja "SFERA"	21	<ul style="list-style-type: none"> 7 pokoiów trzyosobowych Restauracja
Pokoje Gościnne Łupianka	4	kwaterna prywatna
Stajnia "Tradycja" Uhowo	8	4 pokoje dwuosobowe gościnne i piękny stylowy dom Jazda konna Nauka jazdy Przejażdżki bryczką, zaprzęgiem, kuligi Wędkarstwo Kajaki Spływy tradycyjnymi narwiańskimi pychówkami Rowery górskie
ilość obiektów 9 ; ilość miejsc noclegowych – 102		

Zestawienie bazy noclegowej na terenie Gminy Łapy

Rodzaj obiektu	liczba obiektów	Liczba miejsc noclegowych	Działalność: C – całoroczna S - sezonowa
Hotel	-	-	-
Motel	-	-	-
Pensjonat	-	-	-
Dom wycieczkowy	-	-	-
Schronisko młodzieżowe	1	40	S
Kemping	-	-	-
Pole biwakowe	-	-	-
Kwatera agroturystyczna	-	-	-
Pensjonat agroturystyczny	-	-	-
Samodzielne (odrębne) mieszkanie przy gospodarstwie	4	41	C, C, S, S
Ośrodek szkoleniowy	-	-	-
Dom wczasowy	-	-	-
Pokoje gościnne (nie agroturystyczne)	5	61	C
inne	-	-	-

Zestawienie bazy noclegowej w Gminie Łapy pozwala na wyciągnięcie następujących wniosków:

1. W Gminie Łapy znajduje się 10 obiektów bazy noclegowych oferujących 142 miejsc noclegowych³.

- hotele, motele, pensjonaty – brak
- domy wycieczkowe, schroniska, ośrodki wypoczynkowe – 0 miejsc w domach i 40 miejsc w schroniskach, na polach namiotowych – 0 , w sumie 40 miejsc noclegowych
- campingi, pola biwakowe – 0 miejsc noclegowych i 0 stanowisk namiotowych
- gospodarstwa agroturystyczne i kwatery prywatne – 0 miejsc noclegowych
- internaty, szkoły – 0 miejsc noclegowych
- Samodzielne (odrębne) mieszkanie przy gospodarstwie- 41 miejsc noclegowych
- Pokoje gościnne (nie agroturystyczne)- 61 miejsc noclegowych
- ogółem – 10 obiektów oferujące 142 miejsca noclegowe

2. Najwięcej miejsc noclegowych oferowanych jest przez gospodarstwa agroturystyczne

3. Obiekty bazy noclegowej nie są równomiernie rozłożone w przestrzeni całej gminy Łapy.

Ogólnie należy stwierdzić, iż baza noclegowa nie jest wystarczająca ani pod względem jakości, ani pod względem ilości. Na terenie Gminy Łapy nie ma żadnego hotelu, pensjonatu ani motelu. Dobrym pomysłem byłoby zagospodarowywanie szkół i internatów na bazę noclegową. Mała ilość gospodarstw agroturystycznych jest niewystarczająca, aby przyjąć grupy zorganizowane turystów. Niewątpliwie bliska odległość i dobre połączenia komunikacyjne z Białymstokiem nieco rozwiązują problem dot. bazy noclegowej.

3.2.1.2. Baza gastronomiczna

³ Ilość miejsc noclegowych obciążona jest błędem ze względu na brak danych.

Poza bazą noclegową, drugim podstawowym elementem zagospodarowania turystycznego jest baza gastronomiczna. Na zadowolenie turystów wpływ ma dobry standard obsługi klienta i smaczne menu wzbogacone potrawami regionalnymi.

- **Restauracje**
 1. Restauracja „SFERA”
 2. Restauracja „Łapianka”
- **Kawiarnie/cukiernie**
 - Cukiernia "U Lecha"
 - Cukiernia "Finezja"
- **Puby**
 - Pub TOS
 - „Pizza Club ”
- **Bary**
 - Bar "Młyn"
 - Bar A. Sylpaczuk
- **Kluby**
 - Klub Sportowy „POGOŃ” Łapy
 - LINUX
- **Inne obiekty**
 - Mała gastronomia - przy stacjach benzynowych

Analiza zestawienia bazy gastronomicznej prowadzi do wniosków, iż wskazane byłoby zwiększenie ilości lokali gastronomicznych. Niewątpliwą atrakcją nie tylko turystyczną, ale i dla społeczności lokalnej stałoby się zróżnicowanie bazy gastronomicznej, polegające na wprowadzeniu lokali, w których konsumować można byłoby specjały tradycyjnej kuchni lokalnej.

3.2.2. Infrastruktura paraturystyczna

Często decydującym kryterium, którym kieruje się turysta przy wyborze miejsca do spędzenia urlopu jest infrastruktura para turystyczna. W jej skład wchodzi: punkty informacji turystycznej, szlaki turystyczne, ośrodki sportowo-rekreacyjne, wypożyczalnie sprzętu turystycznego, parkingi i inne obiekty (m.in. banki, bankomaty, apteki itp.), których istnienie uatrakcyjni i ułatwia pobyt turysty w danym miejscu.

3.2.2.1. Szlaki turystyczne

Gmina Łapy pokryta jest siecią szlaków turystycznych umożliwiających odbywanie wycieczek krajoznawczych: pieszych, rowerowych i kajakowych. Przemierzając trasy wyznaczonych szlaków turystycznych spotkać można wiele atrakcji.

Szlaki piesze

Szlak Kolejarzy, znaki zielone, 25 km. Szlak łączy zabytkowe osiedle kolejowe w Łapach ze schroniskiem PTTK "Kolejarz" w Surażu i biegnie przez miejscowości: Łapy-Osse, Grochy Stare, Pietkowo, Suraż.

Szlak im. Włodzimierza Puchalskiego, znaki czerwone, 53 km. Szlak jest poświęcony pamięci Włodzimierza Puchalskiego - propagatora przyrody narwiańskiej, ojca polskiej fotografii i filmu przyrodniczego. Puchalski w latach 60- 70 XX w. miał swoją chatę w Morusach koło Tykocina. Miejscowości: Łapy Osse, Płonka Kościelna, Łupianka Stara, Bokiny, Waniewo, Kurowo, Stelmachowo, Tykocin, Morusy, Góra.

Szlaki rowerowe

Podlaski Szlak Bociani, oznaczony w terenie i na mapach kolorem czerwonym, długość około 200 km, przebiega niemal przez całe województwo podlaskie w gminie Łapy przebiega przez wieś Bokiny. Szlak łączy trzy Parki Narodowe: Białowiecki, Narwiański i Biebrzański. W zależności od własnych możliwości i preferencji można go podzielić na etapy. Biegnie wzdłuż dolin rzek: Narewki, Narwi i Biebrzy. Motywem przewodnim szlaku są skupiska gniazd bociana białego (na trasie kilkaset gniazd oraz Europejska Wieś Bociania w Pentowie pod Tykocinem). Przechodzi on przez miejscowości: Białowieża, Narewka, Odrynki, Wojszki, Suraż, Bokiny, Baciuty, Kurowo, Tykocin, Laskowiec - 164, Dobarz, Goniądz. Szlak cieszy się dużym zainteresowaniem wśród turystów zagranicznych.

Obwodnica rowerowa NPN, kolor niebieski, 90 km. Szlak prowadzi dookoła Narwiańskiego Parku Narodowego, po granicy otuliny. Łączy walory kulturowe otoczenia Parku z możliwością podziwiania walorów przyrodniczych. Po drodze ciekawe zabytki miasteczek: Choroszczy, Suraża, Tykocina, a także siedziba Parku w Kurowie. Obwodnicę przecinają szlaki piesze, co daje możliwość dotarcia do innych ciekawych obiektów. Prowadzi ona przez miejscowości: Choroszcz, Baciuty, Suraż, Łapy, Kurowo, Tykocin, Złotorya, Choroszcz.

Szlaki wodne

„Narwiański Labirynt” o długości 45 km. Prowadzi rzeką Narew przez cały Narwiański Park Narodowy. Do pokonania w 2 - 3 dni. Szlak stanowi ostatni etap 150 km spływu Narwią od zbiornika Siemianówka lub z Narewki. Płynąc Narwią widoczne są miejscowości: Suraż, Uhowo, Bokiny, Topilec, Izbiszcze, Waniewo, Kurowo, Rzędziany.

„Szlak okrężny z Uhowa” szlak wodny o długości ok. 10 km. Spływ rzeką Narew zajmuje kilka godzin, rozpoczyna się w Uhowie, prowadzi przez Bokiny, Łapy i z powrotem do Uhowa. Kajaki można wypożyczyć na plaży OKF w Uhowie. Tutaj zaczyna się spływ. W samym Uhowie można zwiedzić kościół pw Św. Wojciecha z 1919 r. Przepląta się pod mostami kolejowym i drogowym, za którymi rzeka rozgałęzia się na trzy koryta. Płynąc prawym korytem, wzdłuż zabudowań, można po 2 km odpocząć na nieorganizowanym polu biwakowym. Dalej rzeka zaczyna meandrować. Widać tu naturalny charakter rzeki - zarośla trzcinowo - wierzbowe zobaczyć też można ptaki wodno-błotne. Po przepłynięciu 4 km należy skręcić z głównego koryta w lewo, na wschód, a dotrze się wówczas do tzw. "Rozlewy". Jest to duże, płytkie rozlewisko wody utrzymujące się przez cały rok. Następnie dopłyne się do miejsca biwakowego "Durnego Chata" i wsi Bokiny. Spływ wraca na "Rozlewę" i płynąc na zachód wraca prawą odnogą Narwi. W Łapach można zatrzymać się na terenie zwanym "Sosenką", gdzie wypoczywają tutejsi mieszkańcy. Dalej kajaki płyną w kierunku mostów w Uhowie i wracają do przystani kajakowej.

„Szlak kajakowy rozlewiskami Narwi” szlak kajakowy o długości ok. 50 km. Spływ rozpoczyna się w Surażu. Sprzęt pływający wypożycza się w OKF w Uhowie lub u

miejscowych rybaków. Poniżej Suraża rzeka osiąga szerokość 2 km i płynie otoczona wzgórzami. Należy kierować się lewą odnogą i minąć ujście dopływu Lizy. Przy około 10 kilometrze spływu rzeka już się zwęża. Droga prowadzi pod mostami: kolejowym i drogowym. Spływ mija zabudowania wsi Uhowo i dalej kieruje się prawym korytem rzeki, które rozdziela się na trzy odnogi. Spotkają się one po kilku kilometrach tworząc tzw. "Rozlewę". Dalszą drogę przysłaniają wzniesienia - Będziuzne Góry. Płynąc przy lewym brzegu można rozbić się na biwak. Widać stąd zabudowania wsi Bokiny, którą w następnym etapie drogi można odwiedzić i przenocować w schronisku młodzieżowym lub w kwaterach agroturystycznych. Dalej rzeka zwęża się, a kajaki będą mijać most drogowy z Białegostoku do Wysokiego Mazowiecka, wieś Baciuty i dopłyną aż do Topilca, gdzie można odpocząć lub przenocować. Za Topilcem rzeka zmienia kierunek na zachodni i kilkoma odnogami prowadzi do oddalonego o 10 kilometrów Waniewa. Oprócz zwiedzania można tu też odpocząć na zorganizowanym polu biwakowym. Płynąc dalej należy skrócić w lewy dopływ - Kurówkę aż do zespołu pałacowo- parkowego w Kurowie. Po zwiedzeniu siedziby Narwiańskiego Parku Narodowego i obejrzeniu panoramy Narwi wraca się do głównego koryta Narwi, którym dopływa się do "zerwanego mostu", reduity obronnej "Koziołek" i przepływa obok wsi Radule do Rzędzian.

Ścieżki przyrodniczo-dydaktyczne

„Bagna nad Bojarami” ścieżka nieoznakowana z Suraża do Uhowa o długości 10 km. Piesza wycieczka ścieżką przyrodniczą zajmuje 4 godziny. Rozpoczyna się w Surażu, w muzeum archeologicznym, dalej idzie na północ szosą, obok stacji, a za cmentarzem drogą zwirową do wzgórza. Dochodzi się do zwirowni. Idąc dalej na północ drogą polną, pomiędzy lasami i borami, wyjdzie się na półotwartą przestrzeń. Po lewej stronie będzie rzeka Narew. Przejście będzie możliwe przez szuwar mанныy wśród zarośli wierzbowych aż do boru suchego. Droga prowadzi wśród wydm, łąk aż do starorzecza. Dalej pod dębami można podziwiać widoki i obserwować ptaki. Kierując się w stronę wsi Uhowo czeka do przejścia kolejne starorzecze. Ścieżka prowadzi do domu opieki społecznej w Uhowie i dalej ulicą do stacji kolejowej.

„Ścieżka dydaktyczna Bokiny” ścieżka oznaczona kolorem czarnym o długości 4 km. Na szlaku ustawione są 4 tablice prezentujące walory okolicy. Szlak służy m.in. uczniom Szkoły Podstawowej w Bokinach do nauki przyrody w terenie. Możliwy do wykorzystania przez turystów po udroźnieniu go z zarośli. Stanowi przedłużenie szlaku im. Wł. Puchalskiego z możliwością dojścia do schroniska w szkole.

„Wędrując brzegiem Narwi” Bokiny, ścieżka 2,5 km na prawym brzegu rzeki. Zapoznaje z walorami przyrodniczymi doliny (roślinność, ptaki, płazy) oraz historią i zabytkami wsi.

Nieoznakowany szlak przejazdów konnych

Na terenie Gminy Łapy w „Stajni Tradycja” w Uhowie stacjonuje Szwadron Kawalerii im. 10 Pułku Ułanów Litewskich. Właściciel organizuje wycieczki konne brzegiem rzeki i po polnych drogach.

Podsumowanie

Ilość szlaków turystycznych na terenie Gminy Łapy nie jest wystarczająca. Nie umożliwiają one zapoznanie się z walorami Narwiańskiego Parku Narodowego i zabytkami antropogenicznymi. Poziom zagospodarowania pozostawia wiele do życzenia. Brakuje

obiektów małej infrastruktury turystycznej – miejsc do spożywania posiłków, wiat, infrastruktury sanitarnej, wydzielonych miejsc do palenia ognisk, dogodnego dostępu do punktów widokowych, miejsc postojowych, miejsc odpoczynku na szlaku (ławki, stoły), kąpieliska. Oznakowanie szlaków również nie jest najlepsze.

Należałoby pomyśleć o lepszym zagospodarowaniu i oznakowaniu szlaków oraz ich połączeniu, tak aby stanowiły jedną całość i pozwoliły turystom na swobodne i „płynne” przemieszczanie się po całym obszarze Górnej Narwi. Brakuje bowiem szlaków integrujących cały obszar. Dobrym pomysłem byłoby tworzenie szlaków „kombinowanych” – wykorzystujących różne środki transportu (kajaki, rowery, konie).

Zdecydowanie brakuje oznakowanych tras rowerowych. Do wielu ciekawych miejsc na terenie Gminy Łapy dotrzeć można jedynie pieszo.

3.2.2.2. Obiekty sportowo – rekreacyjne

Dodatkową ofertę stanowią obiekty sportowo-rekreacyjne, które mogą być alternatywą podczas wypoczynku, gdy nie sprzyja pogoda.

Obiekty sportowo-rekreacyjne

L.p.	Nazwa obiektu	Właściciel
1.	Stadion Miejski w Łapach w skład którego wchodzi: Korty betonowe Boiska trawiaste Boisko do piłki plażowej Boisko do siatki nożnej Bieżnie Rzutnia lekkoatletyczne. Boisko trawiaste w Uhowie. Plaża miejska w Uhowie	Ośrodek Kultury Fizycznej w Łapach
2.	Wielofunkcyjne boisko sportowe: 2 boiska do koszykówki, boiska do piłki ręcznej i siatkowej, boisko do gry w piłkę nożną, boisko do tenisa ziemnego	Szkoła Podstawowa nr 1 Papieża Jana Pawła II w Łapach
3.	Boisko trawiaste	Gimnazjum nr 1 w Łapach
4.	Boisko przyszkolne Sala gimnastyczna w szkole	Zespół Szkół w Płonce Kościelnej
5.	Sala sportowa w szkole	Szkoła Podstawowa nr 2 im. Mikołaja Kopernika w Łapach
6.	Boisko do gry w piłkę nożną i siatkową	Szkoła Podstawowa w Bokinach
7.	Boisko do piłki nożnej, plażowej piłki siatkowej, zielona sala, bieżnia i skocznia w dal	Szkoła Podstawowa w Łupiance Starej
8.	Sala gimnastyczna, siłownia, stadion lekkoatletyczny z kortami i strzelnicą	I Liceum Ogólnokształcące w Łapach
9.	Sala gimnastyczna	Zespół Szkół Mechanicznych im. Stefana Czarnieckiego w Łapach

Kąpieliska na terenie Gminy Łapy

STRZEŻONE

Plaża nad Narwią w Uhowie

NIESTRZEŻONE

Plaża nad Narwią w Łapach-Dębowinie

Podsumowanie

Ilość obiektów sportowo-rekreacyjnych jest bardzo duża, ale są to niestety jedynie boiska szkolne i sale gimnastyczne. Brakuje obiektów oferujących kompleksową obsługę turystów. Pozytywnie należy ocenić realizowane i planowane inwestycje takie jak np. Centrum Turystyczno-Rekreacyjne, które zwiększą atrakcyjność turystyczną Gminy Łapy.

3.2.2.3. Wypożyczalnia sprzętu sportowego

- Ośrodek Kultury Fizycznej w Łapach, ul. Leśnikowska 18, tel. /85/ 715 61 74, (namioty, materace, łyżwy) oraz przystań i wypożyczalnia kajaków w Uhowie e-mail: okf1@wp.pl
- „Kaylon” w Uhowie, ul. Kolejowa 8, tel. /85/ 715 53 08, tel. kom. 502 508 050, 502 508 060, kompleksowa organizacja spływów kajakowych, wypożyczalnia, transport kajaków i kanoe, www.kaylon.pl, e-mail: kaylon@kaylon.pl

Opisane powyżej wypożyczalnie sprzętu nie są jedynymi na terenie Gminy Łapy. Możliwości wypożyczenia sprzętu oferowane są przez większość gospodarstw agroturystycznych.

3.2.2.4. Informacja turystyczna

W punktach informacji turyści mogą zasięgnąć wszelkich potrzebnych informacji o atrakcjach turystycznych gminy Łapy.

- Informacja Turystyczna, Urząd Miejski
18-100 Łapy, ul. Sikorskiego 24
0-85 715 27 49, 715 26 47
- Punkt informacyjny Narwiańskiego Parku Narodowego w Łapach, ul. Sikorskiego 18 (Urząd Stanu Cywilnego)

W Gminie Łapy sprawami turystyki zajmuje się stanowisko promocji i rolnictwa mieszczące się w Urzędzie Miejskim w Łapach. Zainteresowani turyści mogą uzyskać tu niezbędne informacje dotyczące turystyki oraz otrzymać ulotki i foldery dotyczące infrastruktury turystycznej i atrakcji, które oferuje Gmina Łapy i NPN.

Ponadto w budynku Urzędu Stanu Cywilnego w Łapach mieści się punkt informacyjny Narwiańskiego Parku Narodowego.

Informacje o Gminie Łapy można także znaleźć na starannie przygotowanych stronach internetowych:

- www.lapy.podlasie.pl
- www.npn.pl

- www.ntos.narew.org

3.2.2.5. Inne obiekty infrastruktury paraturystycznej

Do innych ważnych z punktu widzenia turystów obiektów infrastruktury paraturystycznej należałoby zaliczyć przede wszystkim banki i bankomaty, apteki, szpitale i ośrodki zdrowia, stacje benzynowe oraz policję.

W Gminie Łapy znajdują się 3 oddziały banków (Bank Spółdzielczy, Millenium i PKO BP S.A.) oraz 4 bankomaty: PKO BP, Bank Spółdzielczy oraz 2xMillenium. Tak mała ilość bankomatów jest dużym utrudnieniem dla turystów.

Apteki – na terenie Gminy Łapy znajduje się 7 aptek: Aronia (ul. Sikorskiego 15, Łapy); Cefarm Białystok (ul. Kopernika 2A, Łapy); Vita (ul. Główna 21, Łapy); Apteka (ul. Cementarna 6, Łapy); Farmacja Kolejowa (ul. Sikorskiego 7, Łapy); Salus (ul. Kossaka 18, Łapy); Aronia (ul. Piaskowa 9, Łapy).

NZOZ „MEDICA” przy ul. Sikorskiego 7 w Łapach, NZOZ „MEDICUS”, VEA., przy ul. Piaskowej 9 w Łapach oraz Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej przy ul. Korczaka 23 w Łapach składający się z: SP ZOZ Przychodnia Rejonowa w Łapach; SP ZOZ Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy w Łapach i SP Szpital Miejski w Łapach.

Komisariat Policji mieści się w Łapach.

Stacje benzynowe – ich ilość jest wystarczająca.

3.2.3. Wnioski dotyczące zagospodarowania turystycznego Gminy Łapy

Zdecydowanie Gmina Łapy ma ogromny potencjał turystyczny, który dotąd nie był w pełni wykorzystywany. Oferta turystyczna Gminy Łapy jest bardzo uboga i mało zróżnicowana w porównaniu do jej możliwości. Piękno przyrody oraz otwartość i gościnność mieszkańców nie wystarczą, aby przyciągnąć turystów. Baza noclegowa i gastronomiczna jest niewystarczająca i nierównomiernie zlokalizowana. Problem stanowi także brak zintegrowanego systemu informacji i promocji turystycznej.

Naturalne warunki przyrodnicze Gminy Łapy stanowią predyspozycje, aby zajęła właściwą rangę turystyczną na mapie Polski. Obsługa ruchu turystycznego może stanowić ważny czynnik rozwojowy gminy. Napływ turystów mógłby zmienić sytuację na rynku pracy i podnieść standard życia mieszkańców. Mogłyby powstać nowe miejsca pracy (przede wszystkim w sektorze hotelarstwa i gastronomii, jak również wyspecjalizowanych w ofercie regionalnej biur podróży). Przy rozbudowie infrastruktury turystycznej i paraturystycznej powstałyby także czasowe miejsca pracy.

4. ANALIZA SWOT⁴

⁴ SWOT jest akronimem angielskich słów: STRENGTHS (mocne strony), WEAKNESSES (słabe strony), OPPORTUNITIES (szanse) i THREATS (zagrożenia).

Na podstawie analizy „Inwentaryzacji Zasobów Turystycznych Gminy Łapy” określone zostały mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia dla Gminy Łapy.

4.1. Analiza silnych i słabych stron w zakresie rozwoju turystyki w Gminie Łapy

Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ bogate i unikalne w skali świata środowisko przyrodnicze – Dolina Górnej Narwi, na której utworzono Narwiański Park Narodowy ▪ wyznaczona bogata sieć szlaków turystycznych: piesze, rowerowe i kajakowe, ▪ doskonałe warunki do uprawiania turystyki aktywnej i specjalistycznej: bogata sieć hydrograficzna umożliwiająca uprawianie turystyki wodnej, szlaki turystyczne ▪ niski stopień industrializacji i brak przemysłu ciężkiego, czystość środowiska naturalnego, ▪ sprzyjające rozwojowi turystyki warunki klimatyczne, ▪ dobre warunki dla rozwoju rolnictwa wysokotowarowego i ekologicznego – produkcji zdrowej żywności, ekologicznej hodowli, ▪ potencjał dla rozwoju agroturystyki, ▪ liczne i różnorodne imprezy (kulturalne i sportowe), bogate życie kulturalne, ▪ dobra dostępność komunikacyjna Regionu i tranzytowe położenie na trasie Warszawa-Białystok, ▪ starannie przygotowane i łatwo dostępne informacje o Gminie w Internecie, ▪ małe natężenie uciążliwego ruchu turystycznego. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ brak rozbudowanej sieci całorocznej bazy turystycznej (noclegowej i gastronomicznej), ▪ słaby rozwój agroturystyki, ▪ słaby rozwój gastronomii (zwłaszcza poza terenem miasta) ▪ niewystarczająco rozwinięta ogólnodostępna infrastruktura paraturystyczna (nieoznakowane szlaki turystyczne, mała ilość kąpielisk, wypożyczalni sprzętu wodnego, obiektów sportowo-rekreacyjnych itp.), ▪ ograniczony kapitał własny na rozwój i poprawę infrastruktury oraz na ochronę środowiska, ▪ brak sprawnego zintegrowanego systemu informacji, promocji i dystrybucji istniejącego już produktu turystycznego, ▪ brak wyspecjalizowanych kadr do obsługi ruchu turystycznego, ▪ brak oferty turystycznej w formie pakietów sprzedawanych zarówno na miejscu, jak i poza granicami obszaru, brak markowych produktów turystycznych, ▪ krótki sezon turystyczny, ▪ zaniedbane, wymagające odrestaurowania zabytki.

Analiza szans i zagrożeń w zakresie rozwoju turystyki w Gminie Łapy

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ tendencje w turystyce - rosnąca aktywność turystyczna, zainteresowanie turystyką aktywną, wzmożony popyt na wyjazdy weekendowe, rozwój turystyki rodzinnej, ▪ odpowiednie wykorzystanie potencjału NPN, ▪ wstąpienie Polski do Unii Europejskiej – możliwość wykorzystania środków z funduszy strukturalnych oraz Funduszu Spójności, ▪ wzrost znaczenia regionalizmu i odrębności kulturalnej (hołdowanie tradycjom), 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wysoki poziom bezrobocia (likwidacja ZNTK i zaprzestanie produkcji cukrów Cukrowni Łapy), ▪ słabo rozwinięty sektor małych i średnich przedsiębiorstw, ▪ degradacja środowiska naturalnego, ▪ skomplikowane procedury dotyczące uzyskania dofinansowań zewnętrznych na rozwój bazy ze środków UE

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Polski i zaufania inwestorów, ▪ większe możliwości inwestycyjne – swoboda zakupu nieruchomości przez cudzoziemców (specjaliści twierdzą, iż może to w zasadniczy sposób pobudzić rozwój agroturystyki), ▪ bogacenie się społeczeństw, ▪ rosnący popyt na kompleksowe pakiety usług turystycznych, ▪ rosnące zapotrzebowanie na zdrową żywność, ▪ „moda” na wczasy „pod gruszą” i turystykę ekologiczną, ▪ konieczność przestrzegania przez przedsiębiorstwa unijnych norm ochrony środowiska – poprawa stanu środowiska naturalnego, ▪ poszukiwanie miejsc „dziewiczych”, nienapiętnowanych zbyt dużym obłożeniem turystów. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ lęk wśród mieszkańców przed prowadzeniem własnej działalności gospodarczej.

Podsumowanie

Silne i słabe strony	<p style="text-align: center;"><u>WNIOSEK: Występuje przewaga mocnych stron nad słabymi</u></p> <p>Mocne strony Gminy Łapy wynikają głównie z występującego na obszarze dobrze zachowanego, unikalnego w skali Polski i świata, środowiska naturalnego, różnorodnych tradycji.</p> <p>Natomiast słabe strony są przede wszystkim wynikiem braku dobrze rozwiniętej infrastruktury ogólnej i turystycznej, braku koordynacji działań promocyjnych.</p> <p>Gmina Łapy ma doskonałe perspektywy rozwoju sektora turystycznego, potrzebuje jednak pieniędzy na odpowiednie pod względem jakości i ilości zagospodarowanie turystyczne. Rozwój sektora turystycznego pozwoliłby również utworzyć nowe miejsca pracy i uporać się z problemem bezrobocia.</p>
Szanse i zagrożenia	<p style="text-align: center;"><u>WNIOSEK: Występuje przewaga szans nad zagrożeniami</u></p> <p>Przewaga szans rynkowych jest dosyć wyraźna, co wskazuje, iż kierunek dotyczący aktywizacji obszaru pod względem turystycznym jest słuszny. Region posiada możliwości rozwoju turystyki nie tylko w oparciu o walory naturalne (turystyka przyrodniczo-krajoznawcza), ale również w zakresie agroturystyki, turystyki aktywnej i specjalistycznej (wycieczki piesze, rowery, konie, wędkarstwo, ornitologia) oraz związanej z kulturą i folklorem.</p>

STRATEGIA ROZWOJU TURYSTYKI GMINY ŁAPY

MISJA

Łapy jako główny ośrodek turystyczno-rekreacyjny obszaru Doliny Górnej Narwi wykorzystujący zasoby naturalne, historyczno-kulturalne oraz aktywność społeczną

Priorytet I. Wykorzystanie zasobów naturalnych Doliny Górnej Narwi w zrównoważonym rozwoju turystyki na obszarze Gminy Łapy.

Cel: Zapewnienie odpowiedniej infrastruktury do uprawiania najpopularniejszych form turystyki przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony unikalnej przyrody Doliny Górnej Narwi.

Działania

1. Budowa Centrum Turystyczno-Rekreacyjnego w Łapach.
2. Organizacja wypożyczalni sprzętu turystycznego.
3. Organizacja sprawnie funkcjonującego systemu informacji turystycznej (wraz z punktami informacji turystycznej).
4. Wytyczenie i oznakowanie ścieżek turystyczno-krajoznawczych.
5. Zagospodarowanie ogólnie niedostępnych brzegów Narwi (wieże widokowe, pomosty, plaże, miejsca biwakowe, zadaszenia).
6. Wsparcie merytoryczne prywatnych inicjatyw związanych z budową infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej.
7. Rozwój centrum przyrodniczego w Uhowie propagującego walory naturalne Doliny Górnej Narwi (WDK w Uhowie).

Cel: Propagowanie unikalnych walorów przyrodniczych Doliny Górnej Narwi przy jednoczesnym zapewnieniu ich ochrony.

Działania

1. Opracowanie i realizacja projektów ekologiczno-naukowych oraz ich rozpowszechnianie przy współpracy z instytucjami i innymi organizacjami.
2. Organizacja szkoleń, konferencji i seminariów dotyczących Doliny Górnej Narwi.
3. Rozpowszechnianie informacji dotyczącej walorów przyrodniczych Doliny Górnej Narwi (ulotki, foldery, opracowania itp.).
4. Zachowanie i odnowienie zasobów środowiska naturalnego, odtwarzanie palety gatunków, odtwarzanie starorzeczy Narwi.
5. Wykreowanie produktu turystycznego Gminy Łapy opartego na walorach przyrodniczych.

Cel: Promocja oferty turystycznej Gminy w oparciu o walory przyrodnicze.

Działania

1. Opracowanie ogólnej oferty promocyjnej Gminy Łapy w oparciu o walory przyrodnicze Doliny Górnej Narwi.

2. Opracowanie specjalistycznej turystycznej oferty promocyjnej Gminy Łapy w oparciu o walory przyrodnicze Doliny Górnej Narwi.
3. Udział w targach promujących ofertę turystyczną Gminy.
4. Inne działania promujące ofertę Gminy Łapy.

Priorytet II. Sfera historyczno-kulturalna atrakcją turystyczną.

Cel: Infrastruktura historyczno-kulturalna zapleczem rozwoju turystycznego.

Działania

1. Ożywienie tzw. turystyki pielgrzymkowej związanej z sanktuarium maryjnym w Płonce Kościelnej.
2. Utworzenie centrum kultury szlacheckiej w Łapach-Szołajdach i Daniłowie Dużym.
3. Opracowanie i utworzenie szlaku kapliczek wiejskich.
4. Renowacja istniejących zabytków i obiektów dziedzictwa kulturowego na terenie Gminy Łapy.

Cel: Walory historyczno-kulturalne jako element oferty turystycznej.

Działania

1. Opracowanie folderów i innych wydawnictw propagujących unikalną kulturę szlachecką.
2. Organizowanie imprez o zasięgu lokalnym, regionalnym i międzynarodowym i innych działań promujących ideę szlachecką.
3. Organizowanie imprez o charakterze religijnym i innych działań upowszechniających kult maryjny w sanktuarium w Płonce Kościelnej.
4. Edukacja „regionalna” dzieci i młodzieży w ramach szkolnych zajęć pozalekcyjnych kształtująca tożsamość lokalną („Program ocalić od zapomnienia, opieka uczniów nad zabytkami i cmentarzami, itp.).
5. Organizowanie plenerów malarskich i fotograficznych.
6. Organizacja imprez popularno-naukowych dot. historii Gminy Łapy (spotkanie z historykami, zjazdy, konkursy, konferencje itp.).

Cel: Promocja oferty turystycznej Gminy w oparciu o walory historyczno-kulturalne

Działania

1. Opracowanie ogólnej oferty promocyjnej Gminy Łapy w oparciu o walory historyczno-kulturalne.
2. Opracowanie specjalistycznej turystycznej oferty promocyjnej Gminy Łapy w oparciu o walory historyczno-kulturalne.
3. Udział w targach promujących ofertę turystyczną Gminy przy wykorzystaniu walorów historyczno-kulturalnych.
4. Inne działania promujące ofertę Gminy Łapy.

Priorytet III. Inicjatywa społeczna jako główny czynnik zrównoważonego rozwoju turystycznego na obszarze Gminy Łapy.

Cel: Rozwój turystyki poprzez tworzenie i rozwój infrastruktury agroturystycznej i turystycznej.

Działania

1. Budowa Centrum Turystyczno-Rekreacyjnego w Łapach.
2. Wspieranie tworzenia kwater agroturystycznych (informowanie o dostępnych źródłach finansowania, szkolenia, seminaria, pomoc doradcza itp.).
3. Wspieranie tworzenia prywatnej bazy okołoturystycznej – baza gastronomiczna, baza rozrywkowa, baza noclegowa, baza sportowa itp. (informowanie o dostępnych źródłach finansowania, szkolenia, seminaria, pomoc doradcza itp.).

Cel: Inicjatywa społeczna determinantą tworzenia i rozwoju oferty oraz produktu turystycznego

Działania

1. Opracowanie i realizacja projektów oraz ich rozpowszechnianie przy współpracy z instytucjami i innymi organizacjami.
2. Organizacja szkoleń, konferencji i seminariów o tematyce turystycznej propagujących inicjatywę społeczną.
3. Wspieranie inicjatyw społecznych (np. tworzenia organizacji pozarządowych o charakterze turystycznym).
4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w dziedzinie turystyki.

Cel Promocja inicjatyw społecznych promocją Gminy Łapy

Działania

1. Opracowanie ogólnej oferty promocyjnej Gminy Łapy w oparciu oferty innych instytucji, organizacji i mieszkańców gminy.
2. Opracowanie specjalistycznej turystycznej oferty promocyjnej Gminy Łapy w oparciu oferty innych instytucji, organizacji i mieszkańców gminy.
3. Udział w targach promujących ofertę turystyczną Gminy przy współpracy z instytucjami, organizacjami i mieszkańcami gminy.
4. Inne działania wspólne promujące ofertę Gminy Łapy.
5. Organizowanie imprez wystawienniczych i konkursów promujących lokalnych artystów (np. wystawa rękodzieła lokalnego) i popularyzujących kulturę Gminy Łapy.

Priorytet IV Łapy jako centrum aktywnego wypoczynku

Cel: Zapewnienie odpowiedniego zaplecza do uprawiania turystyki aktywnej

Działania

1. Budowa Centrum Turystyczno-Rekreacyjnego w Łapach.
2. Organizacja wypożyczalni sprzętu turystycznego.
3. Budowa bezobsługowej, automatycznej wypożyczalni rowerów.
4. Wytyczenie i oznakowanie ścieżek turystyczno-krajoznawczych.
5. Budowa kompleksu boisk sportowych „Moje Boisko ORLIK 2012”.
6. Budowa boisk i placów rekreacyjnych przy wiejskich centrach kultury.
7. Organizacja lodowiska miejskiego.

Cel: Wspieranie aktywnego wypoczynku jako element lokalnej turystyki aktywnej

Działania

1. Opracowanie oferty grupowej formy turystyki aktywnej.

2. Opracowanie specjalistycznej – oferty turystycznej przy uwzględnieniu aktywnych form wypoczynku.
3. Udział w targach i imprezach promujących aktywne formy wypoczynku.
4. Inne działania promujące ofertę turystyki aktywnej Gminy Łapy
5. Organizowanie terenowych imprez sportowych (rajdy rowerowe, biegi przełajowe itp.) o charakterze ponadlokalnym (np. Triaton bagienny – wzdłuż rzeki Narew: start np. w Doktorcach-Suraż-Łapy-Bokiny: rowery, kajaki, bieg terenowy).

Cel: Promocja oferty turystycznej Gminy w oparciu o zaplecze turystyki aktywnej

Działania

1. Opracowanie ogólnej oferty promocyjnej Gminy Łapy w oparciu o zaplecze turystyki aktywnej
2. Opracowanie specjalistycznej – turystycznej oferty promocyjnej Gminy Łapy w oparciu o zaplecze turystyki aktywnej
3. Udział w targach promujących ofertę turystyczną Gminy przy wykorzystaniu zaplecza turystyki aktywnej
4. Inne działania promujące ofertę Gminy Łapy

HARMONOGRAM I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Harmonogram, a także źródła finansowania działań wskazanych w niniejszym opracowaniu wskazane są w uchwale budżetowej Gminy Łapy, a w wypadku działań długofalowych w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym, który przyjmowany jest w formie uchwały przez Radę Miejską w Łapach. Dokumenty te mają charakter dynamiczny. Realizacja przedsięwzięć wskazanych w opracowaniu w głównej mierze uwarunkowana jest otrzymaniem zewnętrznego dofinansowania w postaci dotacji. Inwestycje te charakteryzują się wysokim stopniem przygotowania do realizacji. W większości opracowano koncepcję danych inwestycji lub też kompletną dokumentację projektowo-techniczną.

Priorytet I. Wykorzystanie zasobów naturalnych Doliny Górnej Narwi w zrównoważonym rozwoju turystyki na obszarze Gminy Łapy.

Cel: Zapewnienie odpowiedniej infrastruktury do uprawiania najpopularniejszych form turystyki przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony unikalnej przyrody Doliny Górnej Narwi.

Lp.	Działanie	Okres realizacji	Koszt	Źródło finansowania
1.	Budowa Centrum Turystyczno-Rekreacyjnego w Łapach	2010-2013	18 mln zł	RPO WP 2007-2013 Totalizator Sportowy Środki własne
2.	Organizacja wypożyczalni sprzętu turystycznego	2013	500 tys. zł	RPO WP 2007-2013 Środki własne
3.	Organizacja sprawnie funkcjonującego systemu informacji turystycznej (wraz z punktami informacji turystycznej)	2011 - 2013	100 tys. zł	RPO WP 2007-2013 Środki własne
4.	Wytyczenie i oznakowanie ścieżek turystyczno-krajoznawczych	2011-2013	200 tys. zł	RPO WP 2007-2013 Środki własne

5.	Zagospodarowanie ogólniedostępnych brzegów Narwi (wieże widokowe, pomosty, plaże, miejsca biwakowe, zadaszenia).	2011-2013	600 tys. zł	RPO WP 2007-2013 Środki własne Środki NPN - partnerstwo
6.	Wsparcie merytoryczne prywatnych inicjatyw związanych z budową infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej	ciągle	-	-
7.	Rozwój centrum przyrodniczego w Uhowie propagującego walory naturalne Doliny Górnej Narwi (WDK w Uhowie).	2010-2015	800 tys. zł	PROW 2007-2013 PO IiŚ Środki własne

Cel: Propagowanie unikalnych walorów przyrodniczych Doliny Górnej Narwi przy jednoczesnym zapewnieniu ich ochrony.

Lp.	Działanie	Okres realizacji	Koszt	Źródło finansowania
1.	Opracowanie i realizacja projektów ekologiczno-naukowych oraz ich rozpowszechnianie przy współpracy z instytucjami i innymi organizacjami.	2010-2015	40 tys. zł rocznie	PO KL 2007-2013 PROW 2007-2013 (LEADER) Środki własne Inne
2.	Organizacja szkoleń, konferencji i seminariów dotyczących Doliny Górnej Narwi.	2010-2015	30 tys. zł rocznie	
3.	Rozpowszechnianie informacji dotyczącej walorów przyrodniczych Doliny Górnej Narwi (ulotki, foldery, opracowania itp.).	2010 – 2015	10 tys. zł rocznie	
4.	Zachowanie i odnowienie zasobów środowiska naturalnego, odtwarzanie palety gatunków, odtwarzanie starorzeczy Narwi.	2010-2015	40 tys. zł rocznie	
5.	Wykreowanie produktu turystycznego Gminy Łapy opartego na walorach przyrodniczych.	2010-2015	20 tys. zł rocznie	

Cel: Promocja oferty turystycznej Gminy w oparciu o walory przyrodnicze.

Lp.	Działanie	Okres realizacji	Koszt	Źródło finansowania
1.	Opracowanie ogólnej oferty promocyjnej Gminy Łapy w oparciu o walory przyrodnicze Doliny Górnej Narwi	2010-2015	40 tys. zł rocznie	PO KL 2007-2013 PROW 2007-2013 (LEADER) Środki własne Inne
2.	Opracowanie specjalistycznej	2010-2015	30 tys. zł	

	turystycznej oferty promocyjnej Gminy Łapy w oparciu o walory przyrodnicze Doliny Górnej Narwi.		rocznie	
3.	Udział w targach promujących ofertę turystyczną Gminy.	2010-2015	15 tys. zł rocznie	
4.	Inne działania promujące ofertę Gminy Łapy	2010-2015	20 tys. zł rocznie	

Priorytet II. Sfera historyczno-kulturalna atrakcją turystyczną.

Cel: Infrastruktura historyczno-kulturalna zapleczem rozwoju turystycznego.

Lp.	Działanie	Okres realizacji	Koszt	Źródło finansowania
1.	Ożywienie tzw. turystyki pielgrzymkowej związanej z sanktuarium maryjnym w Płonce Kościelnej.	2010-2015	100 tys. zł	RPO WP 2007-2013 PROW 2007-2013 Środki własne Inne
2.	Utworzenie centrum kultury szlacheckiej w Łapach-Szołajdach i Daniłowie Dużym.	2010-2015	500 tys. zł	PROW 2007-2013 Środki własne
3.	Opracowanie i utworzenie szlaku kapliczek wiejskich.	2010 - 2015	100 tys. zł	PROW 2007-2013 Środki własne Inne
4.	Renowacja istniejących zabytków i obiektów dziedzictwa kulturowego na terenie Gminy Łapy.	2010-2015	200 tys. zł	PROW 2007-2013 Środki własne Inne

Cel: Walory historyczno-kulturalne jako element oferty turystycznej.

Lp.	Działanie	Okres realizacji	Koszt	Źródło finansowania
1.	Opracowanie folderów i innych wydawnictw propagujących unikalną kulturę szlachecką	2010-2015	20 tys. zł rocznie	PO KL 2007-2013 PROW 2007-2013 (LEADER) Środki własne Inne
2.	Organizowanie imprez o zasięgu lokalnym, regionalnym i międzynarodowym i innych działań promujących ideę szlachecką	2010-2015	30 tys. zł rocznie	
3.	Organizowanie imprez o charakterze religijnym i innych działań upowszechniających kult maryjny w sanktuarium w Płonce Kościelnej	2010 – 2015	20 tys. zł rocznie	
4.	Edukacja „regionalna” dzieci i młodzieży w ramach szkolnych zajęć pozalekcyjnych kształtująca	2010-2015	20 tys. zł rocznie	

	tożsamość lokalną („Program ocalić od zapomnienia, opieka uczniów nad zabytkami i cmentarzami, itp.)			
5.	Organizowanie plenerów malarskich i fotograficznych	2010-2015	40 tys. zł rocznie	
6.	Organizacja imprez popularno-naukowych dot. historii Gminy Łapy (spotkanie z historykami, zjazdy, konkursy, konferencje itp.)	2010-2015	40 tys. zł rocznie	

Cel: Promocja oferty turystycznej Gminy w oparciu o walory historyczno-kulturalne

Lp.	Działanie	Okres realizacji	Koszt	Źródło finansowania
1.	Opracowanie ogólnej oferty promocyjnej Gminy Łapy w oparciu o walory historyczno-kulturalne	2010-2015	40 tys. zł rocznie	PO KL 2007-2013 PROW 2007-2013 (LEADER) Środki własne Inne
2.	Opracowanie specjalistycznej turystycznej oferty promocyjnej Gminy Łapy w oparciu o walory historyczno-kulturalne	2010-2015	30 tys. zł rocznie	
3.	Udział w targach promujących ofertę turystyczną Gminy przy wykorzystaniu walorów historyczno-kulturalnych.	2010-2015	15 tys. zł rocznie	
4.	Inne działania promujące ofertę Gminy Łapy	2010-2015	20 tys. zł rocznie	

Priorytet III. Inicjatywa społeczna jako główny czynnik zrównoważonego rozwoju turystycznego na obszarze Gminy Łapy.

Cel: Rozwój turystyki poprzez tworzenie i rozwój infrastruktury agroturystycznej i turystycznej.

Lp.	Działanie	Okres realizacji	Koszt	Źródło finansowania
1.	Budowa Centrum Turystyczno-Rekreacyjnego w Łapach	2010-2013	18 mln zł	RPO WP 2007-2013 Totalizator Sportowy Środki własne
2.	Wspieranie tworzenia kwater agroturystycznych (informowanie o dostępnych źródłach finansowania, szkolenia, seminaria, pomoc doradcza itp.).	2010-2015	-	Bezpłatne wsparcie doradcze w ramach RPO WP 2007-2013, PO KL 2007-2013 i inne
3.	Wspieranie tworzenia prywatnej bazy okołoturystycznej – baza gastronomiczna, baza	2010 - 2015	-	

	rozrywkowa, baza noclegowa, baza sportowa itp. (informowanie o dostępnych źródłach finansowania, szkolenia, seminaria, pomoc doradcza itp.).			
--	--	--	--	--

Cel: Inicjatywa społeczna determinantą tworzenia i rozwoju oferty oraz produktu turystycznego

Lp.	Działanie	Okres realizacji	Koszt	Źródło finansowania
1.	Organizacja szkoleń, konferencji i seminariów o tematyce turystycznej propagujących inicjatywę społeczną	2010-2015	20 tys. zł rocznie	PO KL 2007-2013 PROW 2007-2013 (LEADER) Środki własne Inne
2.	Wspieranie inicjatyw społecznych (np. tworzenia organizacji pozarządowych o charakterze turystycznym).	2010-2015	30 tys. zł rocznie	
3.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi w dziedzinie turystyki.	2010 – 2015	20 tys. zł rocznie	
4.	Opracowanie i realizacja projektów oraz ich rozpowszechnianie przy współpracy z instytucjami i innymi organizacjami.	2010-2015	20 tys. zł rocznie	

Cel Promocja inicjatyw społecznych promocją Gminy Łapy

Lp.	Działanie	Okres realizacji	Koszt	Źródło finansowania
1.	Opracowanie ogólnej oferty promocyjnej Gminy Łapy w oparciu oferty innych instytucji, organizacji i mieszkańców gminy	2010-2015	10 tys. zł rocznie	PO KL 2007-2013 PROW 2007-2013 (LEADER) Środki własne Inne
2.	Opracowanie specjalistycznej turystycznej oferty promocyjnej Gminy Łapy w oparciu oferty innych instytucji, organizacji i mieszkańców gminy	2010-2015	10 tys. zł rocznie	
3.	Udział w targach promujących ofertę turystyczną Gminy przy współpracy z instytucjami, organizacjami i mieszkańcami gminy	2010-2015	15 tys. zł rocznie	
4.	Inne działania wspólne promujące ofertę Gminy Łapy	2010-2015	20 tys. zł rocznie	
5.	Organizowanie imprez wystawienniczych i konkursów promujących lokalnych artystów (np. wystawa rękodzieła lokalnego) i	2010-2015	20 tys. zł rocznie	

	popularyzujących kulturę Gminy Łapy			
--	-------------------------------------	--	--	--

Priorytet IV Łapy jako centrum aktywnego wypoczynku**Cel:** Zapewnienie odpowiedniego zaplecza do uprawiania turystyki aktywnej

Lp.	Działanie	Okres realizacji	Koszt	Źródło finansowania
1.	Budowa Centrum Turystyczno-Rekreacyjnego w Łapach	2010-2013	18 mln zł	RPO WP 2007-2013 Totalizator Sportowy Środki własne
2.	Organizacja wypożyczalni sprzętu turystycznego	2013	200 tys. zł	RPO WP 2007-2013 Środki własne
3.	Budowa bezobsługowej, automatycznej wypożyczalni rowerów	2013	300 tys. zł	RPO WP 2007-2013 Środki własne
4.	Wytyczenie i oznakowanie ścieżek turystyczno-krajoznawczych	2011-2013	200 tys. zł	RPO WP 2007-2013 Środki własne
4.	Budowa kompleksu boisk sportowych „Moje Boisko ORLIK 2012”.	2010	1 600 tys. zł	Ministerstwo Sportu Samorząd WP Środki własne
5.	Budowa boisk i placów rekreacyjnych przy wiejskich centrach kultury	2011-2015	300 tys. zł	PROW 2007-2013 Środki własne
6.	Organizacja lodowiska miejskiego	2010-2015	5 tys. zł rocznie	Środki własne

Cel: Wspieranie aktywnego wypoczynku jako element lokalnej turystyki aktywnej

Lp.	Działanie	Okres realizacji	Koszt	Źródło finansowania
1.	Opracowanie oferty grupowej formy turystyki aktywnej	2010-2015	20 tys. zł rocznie	PO KL 2007-2013 PROW 2007-2013 (LEADER) Środki własne Inne
2.	Opracowanie specjalistycznej – oferty turystycznej przy uwzględnieniu aktywnych form wypoczynku	2010-2015	30 tys. zł rocznie	
3.	Udział w targach i imprezach promujących aktywne formy wypoczynku	2010 – 2015	20 tys. zł rocznie	
4.	Organizowanie terenowych imprez sportowych (rajdy rowerowe, biegi przełajowe itp.) o charakterze ponadlokalnym (np. Triaton bagienny – wzdłuż rzeki Narew: start np. w Doktorcach-Suraż-Łapy-Bokiny: rowery, kajaki, bieg	2010-2015	20 tys. zł rocznie	

	terenowy).			
5.	Inne działania promujące ofertę turystyki aktywnej Gminy Łapy	2010-2015	20 tys. zł rocznie	

Cel: Promocja oferty turystycznej Gminy w oparciu o zaplecze turystyki aktywnej.

Lp.	Działanie	Okres realizacji	Koszt	Źródło finansowania
1.	Opracowanie ogólnej oferty promocyjnej Gminy Łapy w oparciu o zaplecze turystyki aktywnej	2010-2015	40 tys. zł rocznie	PO KL 2007-2013 PROW 2007-2013 (LEADER) Środki własne Inne
2.	Opracowanie specjalistycznej turystycznej oferty promocyjnej Gminy Łapy w oparciu o zaplecze turystyki aktywnej	2010-2015	30 tys. zł rocznie	
3.	Udział w targach promujących ofertę turystyczną Gminy przy wykorzystaniu zaplecza turystyki aktywnej	2010-2015	15 tys. zł rocznie	
4.	Inne działania promujące ofertę Gminy Łapy	2010-2015	20 tys. zł rocznie	

PODSUMOWANIE

Jak wspomniano na początku dokumentu, Strategia ma być dokumentem porządkującym, systematyzującym działania Gminy Łapy związane z promocją oraz rozwojem turystyki.

Dokonano w nim także analizy potencjału Gminy, jak i jej słabych stron, co przekuto następnie w priorytety i cele, do których osiągnięcia prowadzić ma konsekwentna realizacja założonych w dokumencie działań.

Strategia Rozwoju Turystyki Gminy Łapy jest dokumentem otwartym. Warunki wpływające na rozwój turystyki, jak i na promocję, podlegają ciągłym przemianom, modyfikacjom. W związku z powyższym dokumenty planistyczne, jakim jest także przedmiotowa Strategia, powinny zostać „wrażliwymi i otwartymi” na ciągłe zmiany i aktualizacje. Tylko taka forma gwarantuje sukces rozwoju turystyki oraz działań promocyjnych na terenie Gminy Łapy.

Wszystkich Państwa, w których ręce dostanie się przedmiotowa Strategia, prosimy o uwagi i komentarze co do jej zawartości, zarówno w zakresie części analitycznej, jak i strategicznej, gdyż zależy nam na tym, by jej realizacja przekuta została w turystyczny sukces naszej Gminy.